

Zbuduj emocje Podręcznik nauczyciela

LEGO® Education
Preschool

SO MANY WAYS TO
LEARN, TOGETHER

45018

LEGOeducation.com

education

Spis treści

Podręcznik nauczyciela — wprowadzenie	3
Rozwijane umiejętności — tabela	5
Ćwiczenie wprowadzające 1 — Poznanie klocków z twarzami	6
Ćwiczenie wprowadzające 2 — Przedstawienie postaci	8

Zajęcia

Zajęcia 1 — Zosia ma Fatalny dzień	10
<small>Jak poradzić sobie ze smutkiem</small>	
Zajęcia 2 — Janek się niepokoi	11
<small>Jak poradzić sobie z lękiem</small>	
Zajęcia 3 — Zuzia ma swoje zdanie	13
<small>Jak poradzić sobie z różnicą zdań</small>	
Zajęcia 4 — Janek próbuje czegoś nowego	15
<small>Nauka wytrwałości</small>	
Zajęcia 5 — Maciek psoci	17
<small>Jak Twoje zachowanie wpływa na innych</small>	
Zajęcia 6 — Gniewny potwór Zosi	19
<small>Jak radzić sobie z gniewem</small>	
Zajęcia 7 — Maciek narusza przestrzeń Janka	21
<small>Przebieżnia osobista</small>	
Zajęcia 8 — Zosia czuje się odrzucona	23
<small>Jak radzić sobie z zazdrością</small>	
Zajęcia 9 — Zosia i Janek dowiadują się, że wypadki się zdarzają	25
<small>Zrozumienie, że wypadki nie są zamierzone</small>	
Zajęcia 10 — Janek czuje rozczarowanie	27
<small>Jak radzić sobie z rozczarowaniem</small>	
Zajęcia 11 — Zuzia czuje się zawstydzona	29
<small>Jak radzić sobie z zawstyżeniem</small>	
Zajęcia 12 — Zosia i Janek muszą się dogadać	31
<small>Rozwiązywanie konfliktów</small>	
Dodatek	33

Zbuduj emocje

Podręcznik nauczyciela – wprowadzenie

Do kogo jest skierowany ten podręcznik?

„Zbuduj emocje” Podręcznik nauczyciela jest przeznaczony dla nauczycieli wychowania przedszkolnego. Ma on być pomocą dla nauczycieli, którzy pracują z dziećmi nad rozwojem zdolności społecznych, takich jak rozpoznawanie i zrozumienie emocji, wyrażanie osobistych preferencji oraz konstruktywne rozwiązywanie konfliktów.

Do czego służy podręcznik?

Podręcznik nauczyciela „Zbuduj emocje” w ciekawy i wciągający sposób pomaga badać emocje i rozwijać empatię. Uzupełnione barwnymi ilustracjami zajęcia ukazują postaci przeżywające różne historie i doświadczające sytuacji, z którymi przedszkolak może się zidentyfikować. Przykładem może być opowieść o tym, jak Janek próbuje nauczyć się chodzić po równoważni, ale ciągle spada. Czy wykaże się wytrwałością?

Podręcznik nauczyciela „Zbuduj emocje” pomaga nauczycielom w prosty, a jednocześnie ciekawy sposób opowiadać o ważnych sprawach dotyczących emocji i życia społecznego. Podczas zajęć dzieci uczą się rozpoznawać własne i cudze uczucia oraz preferencje na przykładzie wydarzeń, które mogłyby mieć miejsce w każdym przedszkolu.

W ten sposób stopniowo poznają emocje bez przyklejania im etykiety „dobrych” lub „złych”. Dzieci dowiadują się, że emocje są reakcją na rozmaite bodźce i poznają sposoby radzenia sobie z nimi. Dzięki zajęciom dzieci zaczną również rozumieć, że istnieje wiele różnych rodzajów emocji. Nauka nowego słownictwa pozwoli im z kolei sprawniej opisywać i wyrażać uczucia. Możliwość ćwiczenia nowego słownictwa w zrozumiałym kontekście będzie bardzo korzystna dla dzieci, które uczą się drugiego języka. Zajęcia zawierają wskazówki wizualne i historyjki, które pomagają dzieciom pojąć znaczenie słów.

Podczas każdego zajęcia kluczowe pytania pomogą poprowadzić dzieci przez proces indywidualnego zastosowania umiejętności społecznych i emocjonalnych. Ćwiczenia obejmujące budowanie z klocków LEGO® DUPLO® będą dla dzieci bodźcem rozwijającym kreatywność oraz zdolności współpracy i rozwiązywania problemów.

Zajęcia z podręcznika „Zbuduj emocje” można dopasować do potrzeb grupy i nauczyciela. Z jednego zestawu „Zbuduj emocje” może jednocześnie korzystać maksymalnie ośmioro dzieci. Zgodnie z zaleceniami podczas zajęć dzieci powinny pracować w parach z wybranymi „kolegami konstruktorami”. Historyjki dotyczące każdego zajęcia można przedstawiać małym grupom albo wszystkim dzieciom podczas pracy w kole. Ćwiczenia można wykonywać przy rozmieszczonych w sali stanowiskach lub podczas pracy w małych grupach. Zwięzły opis tematów zajęć znajduje się w spisie treści. Po ukończeniu ćwiczeń wprowadzających zajęcia można realizować w dowolnej kolejności.

Aby dzieciom łatwiej było się wczuć w opowiadane historyjki, scenariusze i treść można dostosowywać do dynamiki grupy i rozkładu oraz wyposażenia sali. Pracę w kole można na przykład zamienić na „poranne spotkanie”, a zabawę na huśtawkach zastąpić inną, która będzie bliższa danej grupie przedszkolaków.

Dzieci różnią się zasobem informacji i słownictwa oraz doświadczeniem, więc efekty tych działań mogą być bardzo zróżnicowane. Dzieci będą budować różne modele, inaczej odgrywać role i odpowiadać ustnie. Dostosowanie pytań oraz opowieści, tak aby były dla nich interesujące, wspiera proces nauki. Dzieci nie zawsze mają ochotę budować postaci z historyjek — czasami wolą budować figurki, które przedstawiają je same lub znajome osoby. Dzięki takim zmianom proces edukacyjny staje się bogatszy i bardziej zindywidualizowany.

Zajęcia z podręcznika nauczyciela „Zbuduj emocje” pozwolą dzieciom:

- nauczyć się rozpoznawania i rozumienia emocji
- rozwinąć poczucie własnej efektywności
- nauczyć się odgrywania ról
- rozwinąć empatię
- nauczyć się rozwiązywać problemy

Co to jest?

- Podręcznik nauczyciela „Zbuduj emocje” zawiera dwanaście scenariuszy zajęć
- Do ćwiczeń potrzebny jest zestaw LEGO® Education „Zbuduj emocje” (45018)
- Zajęcia z podręcznika „Zbuduj emocje” są zgodne z metodyką 4Z (4C).

Struktura zajęć

Zajęcia są skonstruowane tak, aby nauka przebiegała w sposób naturalny. Jest to tak zwana *metodyka 4Z (4C) LEGO Education*, dzięki której dzieci osiągają sukcesy w nauce. Dwa pierwsze etapy lekcji to Zaczynij i Zbuduj. Można je przeprowadzić podczas 20-minutowej sesji. Aby upewnić się, że dzieci będą się aktywnie angażować, etapy Zastanów się i Zastosuj można odłożyć na kolejne spotkanie.

Zaczynij

Podczas tego etapu dzieci poznają opowieści i rozmawiają. Ma to na celu pobudzenie ich ciekawości i wykorzystanie posiadanej wiedzy, a jednocześnie przygotowanie ich do dalszej nauki.

Zbuduj

Na tym etapie dzieci uczestniczą w ćwiczeniach konstrukcyjnych. Budują modele osób, miejsc, rzeczy i pojęć, jednocześnie porządkując w głowie i zapamiętując nowo zdobyte informacje związane z budowlami.

Zastanów się

W trakcie tego etapu dzieci mają szansę porozmawiać i zastanowić się nad tym, co zbudowały, a także podzielić się swoimi spostrzeżeniami zdobytymi na etapie konstruowania. W trakcie każdego zajęcia dzieci są zachęcane, by wykorzystywać zbudowane modele do zabawy w odgrywanie ról i rozwiązywanie konfliktów.

Zastosuj

Na tym etapie dzieci podejmują nowe wyzwania, bazując na pojęciach, których się nauczyły wcześniej. Podczas tych rozszerzonych ćwiczeń dzieci uczą się praktycznego stosowania nowo nabytej wiedzy.

Czy zauważyliście?

Przy opracowywaniu zajęć z podręcznika „Zbuduj emocje” opierano się na wytycznych organizacji NAEYC i programu HeadStart z zakresu rozwoju społecznego i emocjonalnego. Ich omówienie znajdziesz w tabeli rozwijanych umiejętności. W określeniu, czy dziecko rozwija odpowiednie umiejętności społeczne i emocjonalne, może pomóc lista celów umieszczona na końcu każdego zajęcia. Punkty z listy odpowiadają konkretnym umiejętnościom, które były ćwiczone podczas zajęć, lub prezentowanym w ich trakcie informacjom.

„Zbuduj emocje” – tabela rozwijanych umiejętności	Cele nauki									
	Dzieci potrafią rozpoznać i nazwać emocje.	Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.	Dzieci są zdolne do współpracy z partnerem.	Dzieci potrafią wyrazić swoje myśli i uczucia.	Dzieci potrafią rozpoznać osobiste preferencje.	Dzieci potrafią wykazać pewność siebie w podejmowaniu się nowych zadań.	Dzieci potrafią zidentyfikować swoje myśli i uczucia.	Dzieci rozumieją, jak ich działania wpływają na innych.	Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.	Dzieci potrafią w odpowiedni sposób wyrażać emocje.
Ćwiczenie wprowadzające 1: Poznanie klocków z twarzami	●	●								
Ćwiczenie wprowadzające 2: Przedstawienie postaci	●	●								
Zajęcia 1 Zosia ma fatalny dzień	●		●							
Zajęcia 2 Janek się niepokoi		●		●						
Zajęcia 3 Zuzia ma swoje zdanie		●			●					
Zajęcia 4 Janek próbuje czegoś nowego						●	●			
Zajęcia 5 Maciek psoci								●	●	
Zajęcia 6 Gniewny potwór Zosi		●							●	
Zajęcia 7 Maciek narusza przestrzeń Janka		●						●		
Zajęcia 8 Zosia czuje się odrzucona		●							●	
Zajęcia 9 Zosia i Janek dowiadują się, że wypadki się zdarzają								●	●	
Zajęcia 10 Janek czuje rozczarowanie									●	●
Zajęcia 11 Zuzia czuje się zawstydzona		●								●
Zajęcia 12 Zosia i Janek muszą się dogadać								●	●	

Ćwiczenie wprowadzające 1 Poznanie klocków z twarzami

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

Wybierz osiem klocków z twarzami.

Powiedz dzieciom, że za pomocą klocków LEGO® DUPLO® zagrają w grę o emocjach. Poproś dzieci, aby wymieniły nazwy różnych emocji.

Podnoś kolejno klocki, zachęcając dzieci do przyjrzenia się wyrazom twarzy, które są na nich pokazane.

Zwróć uwagę dzieci na kształt oczu i ust.

Poproś dzieci, aby opowiedziały o chwilach, gdy były szczęśliwe. Poproś, aby pokazały, jak wyglądają ich buzie, gdy są szczęśliwe.

Wyjaśnij, że emocje opisuje się różnymi słowami, które mogą mieć zbliżone, ale jednak nieco odmienne znaczenia.

- Do opisanie wyrazu twarzy na klocku, który jest zaznaczony kółkiem na pasku bocznym, można użyć słów *rozgniewany*, *w złym humorze* lub *poirytowany*. Porozmawiajcie o podobieństwach i różnicach między uczuciami *gniewu*, *złego humoru* i *irytacji*. Podaj dzieciom inne przykłady, takie jak *szczęśliwy*, *wesoły* i *radosny*.

- Zagraj z dziećmi w grę. Poproś jedno z dzieci, aby wybrało jakiś klocek z twarzą i nie pokazywało go pozostałym.
- Następnie poproś dziecko, aby spróbowało przybrać taki sam wyraz twarzy, jaki jest widoczny na klocku.
- Inne dzieci powinny próbować odgadnąć, o jakie uczucie chodzi.
- Kontynuujcie zabawę do chwili, aż dzieci będą w stanie błyskawicznie rozpoznać różne wyrazy twarzy. Mogą opisywać ten sam klocek na różne sposoby, o ile ich wypowiedzi będą mieć sens.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jakie emocje widać na tej twarzy?
- Skąd wiemy, czy ta twarz jest wesoła/smutna?

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Będą znać różne pojęcia opisujące emocje
Zaczną rozumieć, że z wyrazu twarzy i mowy ciała można odczytać emocje

Słownictwo

Emocje, wyraz twarzy, w złym humorze, zirytowany, wesoły, radosny, "kolega konstruktor", postać, mowa ciała

Powiększenia zdjęć klocków z twarzami znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Daj dzieciom zadanie: niech wspólnie z wybranym „kolegą konstruktorem” zbudują jakąś postać, wykorzystując do tego klocki z twarzą.

Zastanów się

Wyjaśnij dzieciom, że zrozumienie uczuć drugiej osoby pozwala zareagować na nie we właściwy sposób. Porozmawiajcie o odpowiednich sposobach reagowania na różne rodzaje emocji. Wyjaśnij dzieciom, że reakcja, która będzie odpowiednia w jednej sytuacji, w innej może się nie sprawdzić.

- Przykład: Gdy ktoś jest smutny, czasami udaje się go rozweselić żartem. Zdarza się jednak, że smutnej osobie trzeba dać czas i przestrzeń.

Porozmawiaj z dziećmi o odczytywaniu uczuć innych osób na podstawie mowy ciała. Za pomocą własnej mowy ciała zademonstruj dzieciom różne emocje i poproś, aby je rozpoznały.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Dlaczego rozpoznawanie różnych emocji jest ważne?
- Jakie jeszcze sposoby, poza obserwowaniem wyrazu twarzy, pozwalają stwierdzić, co czuje druga osoba?

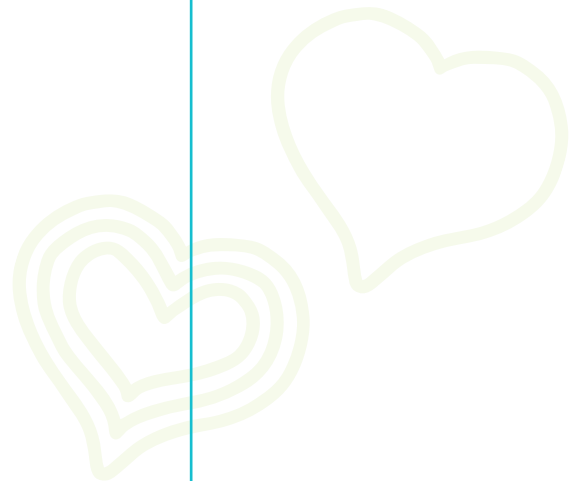
Zastosuj

- Poproś dzieci, aby wspólnie z „kolegami konstruktorami” przerobiły zbudowane postacie tak, by wyrażały one emocje poprzez mowę ciała.
- Gdy dzieci skończą, poproś je, aby kolejno pokazywały swoje modele. Inne dzieci będą zaś próbowały odgadnąć, jaką emocję wyraża dana figurka.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią rozpoznać i nazwać emocje.
- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.

Ćwiczenie wprowadzające 2 Przedstawienie postaci

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zaczynij

- Pokaż dzieciom ilustrację z głównymi postaciami, które występują w podręczniku „Zbuduj emocje”.
- Wyjaśnij im, że będą w parach z „kolegami konstruktorami” budować figurkę wybranej postaci.
- Powiedz im, że wysłuchają opowieści, w której pojawia się nauczycielka, pani Pączek, oraz część dzieci z jej grupy w Szczęśliwym Przedszkolu.

Zbuduj

- Podziel dzieci na pary i każdej z nich przydziel jedną postać (panią Pączek, Janka, Zosię, Maćka lub Zuzię).
- Daj dzieciom zadanie: każda para ma zbudować wskazaną postać.

Zastanów się

- Ustaw modele postaci w miejscu, w którym będą widoczne dla wszystkich dzieci.
- Powiedz dzieciom, że usłyszają opowieść o każdej ze zbudowanych postaci.
- Podnoś kolejno każdą z postaci, prezentując ją dzieciom:

Poznajcie panią Pączek

Pani Pączek uwielbia swoje przedszkolaki. Jest zawsze uśmiechnięta i wita się z dziećmi radosnym „dzień dobry!”. Chętnie przytula dzieci, jeśli tylko mają na to ochotę, i jest bardzo podekscytowana, gdy można nauczyć się czegoś nowego. Często przynosi i pokazuje dzieciom różne drobiazgi znalezione na podwórku — na przykład kwiaty, kamyki, nasiona i owady. Dzieci mogą ich dotknąć i lepiej je poznać.

W Szczęśliwym Przedszkolu problemy należą do rzadkości, ale kiedy już się pojawiają, pani Pączek pokazuje swoją — jak ją nazywa — poważną minę. Dzieci powinny koniecznie wiedzieć, że pani Pączek jest poważna nie dlatego, że się gniewa, tylko dlatego, że się martwi.

Pani Pączek z wielkim zapałem pomaga swoim uczniom zachowywać się w sposób, który wyjdzie na dobre im, ich kolegom oraz całej grupie. Zawsze chętnie dodaje im odwagi i pomaga w rozwiązywaniu ich własnych problemów.

Poznaj Janka

Oto nasz nowy przyjaciel. Nazywa się Janek. Lubi, gdy wszystko przebiega zgodnie z planem. Rano wstaje, ubiera się, je płatki i jedzie z mamą do przedszkola.

W przedszkolu przytula panią Pączek na powitanie, daje mamie buziaka na do widzenia, zjada banana przy stoliku śniadaniowym, a później w kąciu z zabawkami bawi się z Maćkiem, swoim najlepszym przyjacielem, aż przyjdzie pora na pracę w kole.

Janek przepada też za stołem do ćwiczeń sensorycznych, jednak nie lubi, gdy Maciek zaczyna posypywać mu ręce piaskiem. Woli wtedy odejść i zostać na chwilę sam. Janek lubi też bawić się z Zosią, ale ona czasami źle go rozumie. Ogólnie Janek lubi przedszkole oraz inne dzieci z grupy, a panią Pączek wręcz uwielbia.

Wyniki kształcenia

Dzieci zaczną rozumieć uczucia innych osób.

Słownictwo

Poważny, stół do ćwiczeń sensorycznych, praca w kole, twórczy kącik, kącik z zabawkami, kącik naukowy

Pani Pączek

Janek

Powiększone ilustracje znajdziesz w „Dodatku”

Poznaj Zosię

To jest Zosia. Zosia uwielbia wszystko, co ma związek z przedszkolem! Lubi uczyć się o różnych rzeczach i zawsze chętnie stara się odkryć, co pani Pączek zmieniła w sali.

Zosia zawsze bardzo się stara przestrzegać wszystkich przedszkolnych reguł — między innymi dlatego, że uważa panią Pączek za najcudowniejszą nauczycielkę na świecie. Zauważa, gdy inni nie przestrzegają zasad i bardzo tego nie lubi. Czuje wtedy wewnętrzny niepokój.

Podczas pracy w kole Zosia lubi rozmawiać o nowych historyjkach. Przyjemność sprawia jej także robienie książeczek w kąciku twórczym. Jej najlepszą przyjaciółką jest Zuzia — świetnie się razem bawią.

Poznaj Maciaka

Maciek jest bardzo energiczny! Jest taki niemądry i aktywny, że mama i tata pieszczotliwie nazywają go swoją małpką. Nie jest łatwo go zdenerwować, jednak czasami nie rozumie, że to, co jest śmieszne dla niego, niekoniecznie musi być tak samo zabawne dla innych. Takie sytuacje przytrafiają się, gdy Maciek bawi się ze swoim przyjacielem, Jankiem.

Wtedy często zdarza się, że pani Pączek musi interweniować i próbować uspokoić nastroje, zanim chłopcy się rozszloczą lub komuś stanie się krzywda. Bardzo stara się, by Maciek zrozumiał, że w ich grupie przedszkolnej jest czas na „brykanie” i czas na spokojne zajęcia.

Maciek najbardziej lubi podwórko i salę gimnastyczną z matami, dużymi piłkami i miękkimi zabawkami do wspinania, bo może tam swobodnie biegać, wdrapywać się na ściankę i siłować z innymi!

Poznaj Zuzię

Oto urocza Zuzia. Jest ona bardzo zgodną dziewczynką. Nigdy nie upiera się przy wybranej zabawie. Nietrudno zgadnąć, na co się zdecyduje, gdy sama zechce malować nowymi akwarelami w kąciku twórczym, a jej najlepsza przyjaciółka Zosia będzie wolała oglądać opuszczone gniazdo os w kąciku naukowym. Zuzia chciałaby przede wszystkim, aby jej przyjaciele byli zadowoleni. To, co ona sama lubi, jest mniej ważne.

Na co dzień nie jest to dla Zuzi żaden problem — dziewczynka lubi „płynąć z prądem”. Ostatnio jednak zauważyła, że czasami ma ochotę postawić na swoim, nawet, jeśli nie podoba się to jej przyjaciołom. Zuzia nie jest pewna, jak ma sobie poradzić z tym nowym uczuciem. Uważa, że pani Pączek mogłaby jej w tym trochę pomóc.

- Poproś dzieci, aby pokazały zbudowane przez siebie postacie.
- Niech opiszą uczucia każdej z postaci i opowiedzą, co je mogło wywołać. Mogą wykorzystać przykłady, które znalazły się w prezentacjach postaci.

Zastosuj

- Poproś dzieci, aby znów dobrały się w pary i zbudowały fragment Szczęśliwego Przedszkola.
- Gdy skończą, połącz zbudowane fragmenty w jeden duży model przedszkola i pozwól dzieciom bawić się w nim figurkami.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią rozpoznać i nazwać emocje.
- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.

Zosia

Maciek

Zuzia

Powiększone ilustracje znajdziesz w „Dodatku”

Zajęcia 1

Zosia ma Fatalny dzień

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Zosi.
- Wyjaśnij, że Zosia miała fatalny (czyli bardzo zły) dzień.
- Pokaż im ilustrację do zajęć 1.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Pewnego ranka mama obudziła Zosię o zwykłej porze, ale dziewczynka była wciąż zaspana. Wstała i zaczęła się ubierać, ale jej ulubiona sukienka była brudna, więc musiała założyć inną. Tata przygotował jej na śniadanie owsiankę, ale Zosia nie lubi owsianki.

Zosia poszła do przedszkola. Jej przyjaciel Maciek przypadkowo kopnął piłkę tak, że ochlapał Zosię błotem. Całą ją pobrudził. Później Zosia uderzyła się w palec u nogi i rozbolała ją cała stopa. Po południu Zosia nie mogła się doczekać, aż wróci do domu, gdzie czekały na nią pyszne, soczyste truskawki. Okazało się jednak, że jej młodsza siostra, Natalka, zabrała wszystkie owoce.

Po tak fatalnym dniu Zosia była w bardzo złym nastroju. Poszła do swojego pokoju i rozplakała się przez te wszystkie rzeczy, które poszły nie tak, jak powinny. Potem Zosia wzięła kilka głębokich oddechów i poczuła się lepiej.

Poszła do kuchni, by znaleźć jakąś inną przekąskę. Wtedy Natalka podzieliła się z nią swoimi truskawkami, a Zosia poczuła się bardzo szczęśliwa. Może ten dzień nie był ostatecznie taki zły?

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy przydarzył się wam kiedyś taki fatalny dzień?
- Jak czuła się Zosia, kiedy nic nie szło tak, jak by chciała?
- Jak wy się czujecie, kiedy nic nie idzie tak, jak byście chcieli?

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby w parach z „kolegami konstruktorami” zbudowały model, który pokaże, jak wyglądała Zosia, gdy przytrafił jej się jeden z problemów opisanych w tej historii.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby wraz ze swoimi „kolegami konstruktorami” kolejno odgrywały emocje Zosi oraz to, co robiła w opowiedzianej historii.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jak Zosia okazuje emocje?
- Co Zosia może zrobić, żeby poczuć się lepiej?
- Co jeszcze pomaga Zosi poczuć się lepiej?

Zastosuj

- Daj dzieciom zadanie: niech wspólnie z „kolegami konstruktorami” zbudują figurkę Natalki i trochę truskawek.
- Poproś, aby odegrali ten fragment opowieści, w którym Zuzia i Natalka dzielą się owocami.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią rozpoznać i nazwać emocje.
- Dzieci są zdolne do współpracy z partnerem.

Wyniki kształcenia

Dzieci rozumieją, że dobrze jest poświęcić trochę czasu na poradzenie sobie ze smutkiem.

Słownictwo

Fatalny, przypadkowo

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zajęcia 2

Janek się niepokoi

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Janku.
- Wyjaśnij, że Jankowi przydarzyła się sytuacja, w której poczuł się zaniepokojony.
- Objaśnij także, że niepokój to inaczej lęk lub nerwowość.
- Poproś dzieci, żeby pokazały, jak wyglądają ich buzie, gdy są zaniepokojone.
- Pokaż im ilustrację do zajęć 2.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Idąc do przedszkola, Janek trzymał mamę za rękę. Lubił swój poranny plan dnia. Dzięki niemu wiedział, czego się spodziewać. Najpierw wieszał kurtkę i wkładał buty do przegródki. Później razem z mamą zgłaszał się do pani Pączek — swojej ulubionej nauczycielki, która zawsze miała we włosach spinkę z czerwonym kwiatkiem. Następnie Janek całował mamę na do widzenia i siadał przy stoliku, żeby zjeść swoją poranną przekąskę, czyli banana.

Tego ranka Janek ułożył rzeczy w przegródce i razem z mamą wszedł do sali, w której pani Pączek zazwyczaj witała go uśmiechem i przytulała. Tym razem przy drzwiach stała jednak pani, której Janek nigdy wcześniej nie spotkał.

„Dzień dobry, jestem pani Bułka” — powiedziała obca pani. „Biedna pani Pączek jest przeziębiona, więc do końca tygodnia będę ją zastępować”.

W tym momencie Janek poczuł w brzuchu to samo, co na pierwszej lekcji taekwondo i za każdym razem, gdy mama zabierała go do fryzjera. Objął mamę, chowając twarz w jej brzuchu. Bardzo nie chciał zostawać w przedszkolu z panią Bułką. Chciał, żeby przyszła pani Pączek!

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby w parach ze swoimi „kolegami konstruktorami” zbudowały figurkę Janka i jeszcze jednej postaci: pani Bułki albo mamy Janka.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby w parach ze swoimi "kolegami konstruktorami" odegrały scenki, w których figurka mamy Janka lub pani Bułki będzie rozmawiała z figurką Janka o jego uczuciach.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Dlaczego Janek czuł niepokój?
- Zastanówcie się nad strachem Janka. Czy to był sygnał ostrzegawczy?
 - Wyjaśnij dzieciom, że sygnał ostrzegawczy to ostrzeżenie przed niebezpieczeństwem, które wysyła ludzkie ciało (może to być na przykład mocne i przyspieszone bicie serca, gdy wdrapiemy się na wysokie drzewo).
- Czy z powodu strachu Janka ominęło coś dobrego?
- Czy strach przeszkodził mu w zrobieniu tego, co należało zrobić?
- Jakie sytuacje sprawiają, że czujecie niepokój?
 - W razie potrzeby możesz podsunąć dzieciom przykłady: wizyta u dentysty, poznanie nowych osób, wizyta u fryzjera.

Wskazówka dla nauczyciela: Dzieci lubią słuchać osobistych historii o swoich nauczycielach. Aby pobudzić ich kreatywność, możesz opowiedzieć o sytuacjach z własnego dzieciństwa, które spowodowały Twój niepokój.

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
 Zrozumieją, że niepokój może pozbawiać pozytywnych doznań i przeszkadzać w zrobieniu rzeczy, które powinny być zrobione
 Dowiedzą się, że uczucie niepokoju może być sygnałem ostrzegającym przed zagrożeniem
 Zrozumieją, że istnieją różne sposoby radzenia sobie z niepokojem

Słownictwo

Niepokój, niespokojny, niebezpieczny, nerwowy, sygnał ostrzegawczy

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zastosuj

Wraz z całą grupą ułóżcie piosenkę o sposobach radzenia sobie z niepokojem. Zaczynicie od: „Gdy się denerwujesz i o tym wiesz”. Następnie dodajcie kolejne wersy i odpowiednie ruchy. Oto garść sugestii:

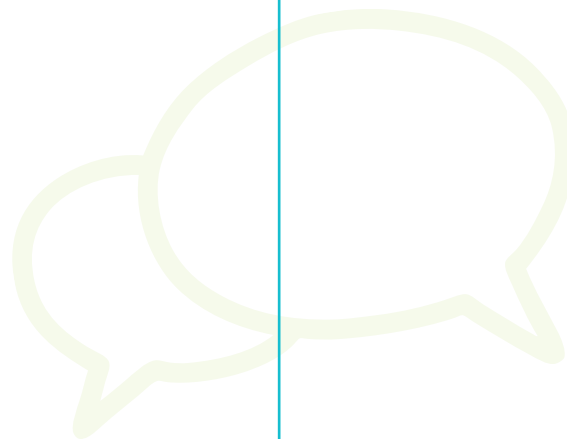
- Powiedz mamie
- Weź kąpiel
- Przytul się
- Obejmij kogoś
- Pomyśl o czymś dobrym
- Pokaż uśmiech
- Zaśpiewaj piosenkę
- Opowiedz dowcip
- Oddychaj głęboko

Zaśpiewajcie tę piosenkę kilka razy, a potem poproś dzieci, aby za pomocą figurek zaprezentowały jedną z technik radzenia sobie z niepokojem, o których opowiada tekst.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią wyrazić swoje myśli i uczucia.
- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.

Zajęcia 3

Zuzia ma swoje zdanie

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Zuzi i Zosi.
- Wyjaśnij, że przy wyborze zabawy Zuzia zazwyczaj słucha przyjaciół, jednak w tej opowieści ma ochotę zrobić coś innego, niż chce Zosia. Zosia jest tym zdenerwowana.
- Pokaż dzieciom ilustrację do zajęć 3.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Pani Pączek mawia, że Zosia i Zuzia są jak siostry bliźniaczki. Na rozpoczęcie roku w przedszkolu przyszły z takimi samymi tornistrami i w takich samych butach. Zaplanowały, że w poniedziałki będą przychodziły z takimi samymi wstążkami we włosach. Zawsze wspólnie jedzą drugie śniadanie. Czas wolny spędzają zawsze w kąciku twórczym, gdzie wspólnie przygotowują książeczki dla swoich mam.

Pewnego dnia, po zakończeniu zajęć w kole, Zuzia i Zosia wzięły się za ręce, aby jak zwykle pójść do kącika twórczego. Tym razem Zosia poczuła jednak, że Zuzia ciągnie ją w inną stronę. Zuzia stwierdziła, że dla odmiany chciałyby poukładać puzzle i zagrać w jakąś grę.

Zosia była zaskoczona, że Zuzia w ogóle coś takiego zaproponowała.

W kąciku gier i puzzli nie można robić książeczek dla mam. Nie można zrobić tam nic, co zabiera się do domu! Układanie puzzli może trwać strasznie długo, nawet cały czas wolny — pomyślała Zosia.

Jednak Zuzia nie zmieniła zdania. Lubi siedzieć i w spokoju układać puzzle. Poza tym jej mama ma już cały stos książeczek z zeszłego tygodnia.

Zuzia zachęcała Zosię, aby raz spróbowała czegoś innego, delikatnie ciągnąc ją za rękę w stronę kącika z grami i puzzlami. Zosia nie miała na to ochoty. Wyszarpnęła rękę z dłoni Zuzi, złapała się pod boki i pomaszerowała w swoją stronę, zdeorientowana tym, że Zuzia chce spróbować czegoś nowego. Przecież nigdy nie bawią się puzzlami i grami!

Zuzia i Zosia zazwyczaj były bardzo zgodne, ale tym razem miały różne zdania. Zuzia nie wiedziała, co zrobić. Poszła do pani Pączek i poprosiła o pomoc.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jak myślicie, co pani Pączek zaproponowała Zuzi?
- Jak można by rozwiązać ten konflikt?
- Czy wasi przyjaciele lubią rzeczy, których wy nie lubicie?
- Czy czasami powoduje to problemy?

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Będą rozumieć, że ludzie mają różne upodobania
Będą rozumieć, że mogą mieć własne upodobania, inne niż ich przyjaciele

Słownictwo

Konflikt, lubić, nie lubić

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby wspólnie z "kolegami konstruktorami" zbudowały coś, co podoba się jednemu z nich. (Sprecyzuj, że nie chodzi o prawdziwe osoby.)
- Następnie poproś, aby dzieci zbudowały coś, czego jedno z nich nie lubi. (Sprecyzuj, że nie chodzi o prawdziwe osoby.)

Wskazówka do ćwiczenia: Zaproponowanie określonych kategorii modeli (np. jedzenie, zabawki, zwierzęta, przedmioty znajdujące się w przedszkolu, przedmioty znajdujące się w sypialni, postacie z książek) pozwoli ukierunkować proces budowania i ułatwi porównywanie preferencji.

Zastanów się

Poproś, aby pary konstruktorów pokazały swoje modele reszcie grupy. Zachęć dzieci, aby uzasadniły, dlaczego lubią rzeczy przedstawiane przez modele lub ich nie lubią.

Pomóż im zwrócić uwagę na podobieństwa i różnice między poszczególnymi dziećmi w grupie — szczególnie między rówieśnikami, którzy się przyjaźnią. Powiedz dzieciom, że szanujemy cudze upodobania i awersje, nawet jeśli różnią się od naszych preferencji.

Zastosuj

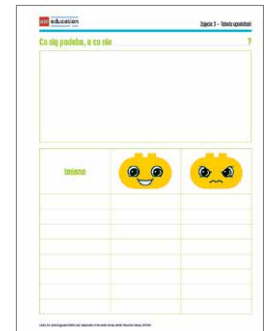
- Wydrukuj tabelę upodobań, która znajduje się w dodatku z ilustracjami.
- Poproś dzieci, aby wymyśliły jakąś rzecz, którą inni mogą lubić lub nie, i zapytały o nią kolegów i koleżanki.
- Gdy grupa wybierze temat, narysuj lub wklej odpowiedni obrazek w pustym polu u góry strony.
- Następnie niech każde z dzieci odnajdzie na liście swoje imię i postawi znaczek wyboru, wskazując swój stosunek do tematu pokazanego na obrazku.
- Gdy wszystkie dzieci odpowiedzą na pytanie, omów wyniki z całą grupą.
- Dzieci mogą również wpisywać informacje do tabeli upodobań w czasie wolnym. Może to być dobrym ćwiczeniem domowym — dzieci będą zaznaczać w tabeli, co lubią lub czego nie lubią członkowie ich rodzin.

Wskazówka dla nauczyciela: Podkładki z klipsem do papieru ułatwią dzieciom poruszanie się po sali. Poza tym w ten sposób kilkoro dzieci będzie mogło jednocześnie zbierać odpowiedzi dotyczące różnych tematów.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią rozpoznać osobiste preferencje.
- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zajęcia 4

Janek próbuje czegoś nowego

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Pstryknij palcami i wyjaśnij dzieciom, jak trudno się tego nauczyć, kiedy się jest małym dzieckiem.
- Zależnie od potrzeb możesz także opowiedzieć, kiedy Tobie ostatecznie udało się tego nauczyć.
 - Wyjaśnij, że wymagało to czasu i ćwiczeń.
 - Powiedz, że niektórym osobom udało się tego nauczyć przed Tobą, ale byli też tacy, którzy opanowali pstrykanie palcami później niż Ty.
 - Może ktoś pokazał Ci, jak ułożyć palce, aby pstryknięcie się udało?
- Wyjaśnij dzieciom, że gdyby nie wytrwałość, byłbyś/byłabyś dziś dorosłą osobą, która nie potrafi pstrykać palcami.
- Poproś, by każde dziecko opowiedziało swojemu sąsiadowi o jakiejś umiejętności, której było mu się trudno nauczyć.

Wskazówka dla nauczyciela: Skorzystaj z wszelkich przykładów własnych zdolności motorycznych lub manualnych, z którymi dzieci mogą się zidentyfikować (może to być np. wydychywanie baniek, prawidłowe trzymanie ołówka, zakładanie płaszcza lub rękawiczek, przeskakiwanie przeszkód, zanurzanie twarzy w wodzie itp.).

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Janku.
- Wyjaśnij, że Janek próbuje nauczyć się czegoś nowego, ale przychodzi mu to z trudem.
- Pokaż dzieciom ilustrację do zajęć 4.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Janek wziął głęboki wdech i wspiął się na równoważnię. Zrobił mały kroczek i zaczął się chwiać. Próbował zrobić kolejny krok, ale spadł z belki na bok i wylądował na ziemi.

Wrócił na równoważnię i stanął tak, że palce stóp miał skierowane na boki, a nie w stronę końca belki. Janek przesunął w bok lewą stopę, a potem prawą. Znowu zaczął się chwiać i spadł z belki do przodu. Usiadł na trawie. Wargi zaczęły mu drżeć.

Powiedział sobie: „Nie jestem w tym dobry. To za trudne”. Łzy pociekły mu po policzkach.

Kilka chwil później do równoważni podeszła Zosia. Wspięła się na belkę, rozłożyła ramiona i zgrabnie przeszła na drugą stronę, stawiając jedną stopę przed drugą.

Janek był zdumiony. „Jak to zrobiłaś?” — zapytał.

„Dużo ćwiczyłam” — odpowiedziała Zosia. „A poza tym tata trzymał mnie za rękę, kiedy uczyłam się utrzymywać równowagę”.

„Aha” — powiedział Janek i spuścił wzrok.

„Mogłabym ci pomóc” — zaproponowała Zosia.

„No dobra, spróbuję jeszcze raz” — odparł Janek.

Wyniki kształcenia

Dzieci będą rozumieć, że opanowanie nowych umiejętności wymaga czasu.

Słownictwo

Wytrwałość, tor przeszkód, zniechęcać

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Wdrapał się na równoważnię i rozłożył ramiona tak, jak to wcześniej robiła Zosia. Zosia wzięła go za rękę i pomogła mu złapać równowagę. Janek zrobił krok naprzód, a Zosia szła obok. Tym razem już się tak bardzo nie chwiał. Zrobił kolejny krok, a potem jeszcze jeden. Po krótkim czasie Jankowi udało się dojść do końca belki. Był bardzo szczęśliwy!

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jaki problem pojawił się na początku opowieści?
- Co Janek zrobił, żeby samemu go rozwiązać?
- Dlaczego Janek się zniechęcił?
- O czym Janek myślał, siedząc na trawie?
- W jaki sposób został rozwiązany problem Janka?

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby w parach ze swoimi „kolegami konstruktorami” zbudowały model, który będzie przedstawiać, jak jedno z nich z trudem próbuje się nauczyć czegoś nowego.

Wskazówka do ćwiczenia: Jeżeli dzieci będą mieć problem z wymyśleniem tematu modelu, możesz dać im kilka przykładów, takich jak nauka gry w piłkę, huśtania się na huśtawce, jazdy na hulajnodze albo pływania. Możesz także ułatwić dzieciom zadanie i poprosić, aby zbudowały Janka na równoważni.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby pokazały wszystkim swoje modele. Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy zadanie z przedstawionego modelu było trudne?
- Jak się czuliście, próbując sobie z nim poradzić?
- Próbowaliście cały czas czy robiliście przerwy? Poddaliście się? Poprosiliście kogoś o pomoc?
- Jak się czuliście, gdy wam się udało?

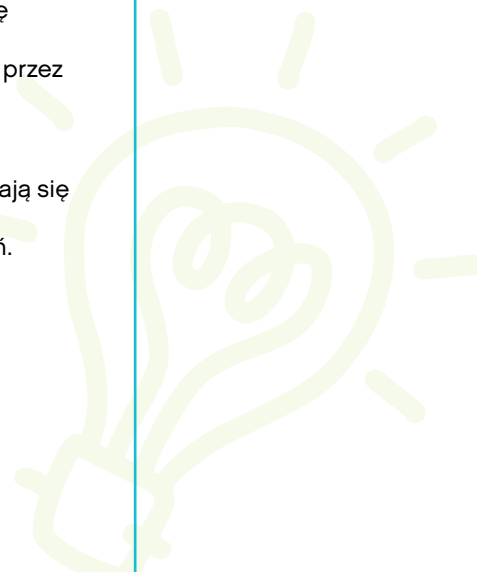
Zastosuj

- Wyjaśnij dzieciom, że na torach przeszkód ustawia się specjalne obiekty, których pokonanie nie jest łatwe. Aby dotrzeć do mety, potrzeba siły i wytrwałości.
- Poproś dzieci, aby pojedynczo lub w parach z "kolegami konstruktorami" zbudowały przeszkodę.
- Połącz wszystkie przeszkody tak, aby powstał tor dla Janka i Zosi.
- Poproś każde dziecko, które zbudowało model, aby opisało, jak powinno się pokonywać ukazaną przeszkodę.
- Poproś dzieci, aby z użyciem figurek Janka, Zosi lub innych urządziły „bieg” przez tor przeszkód. Niech reszta grupy dopinguje zawodników!

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią wykazać pewność siebie w podejmowaniu się nowych zadań.
- Dzieci potrafią zidentyfikować swoje myśli i uczucia.

Zajęcia 5

Maciek psoci

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Maćku.
- Wyjaśnij dzieciom, że w tej historii Maciek zachowuje się tak, że inne dzieci go unikają, czyli trzymają się od niego z daleka.
- Pokaż dzieciom ilustrację do zajęć 5.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Pewnego dnia w przedszkolu Maciek zaczął szaleć. W czasie wolnym hałasował, pchając wokół sali ciężarówkę. Inne dzieci budowały właśnie wieżę z klocków.

Maciek wjechał ciężarówką prosto w ich budowlę, krzyząc: „Zderzenie! Bam! Bum!”.

Klocki poleciały na wszystkie strony!

Zosia krzyknęła: „Maciek! To było okropne!”.

Maciek nie zwrócił na nią uwagi i dalej jeździł ciężarówką po sali.

Gdy nadeszła pora na przekąskę, Maciek podbiegł do stolika, chwycił pełne garście rodzynek i napchał ich do buzi. Nie zostawił ani odrobiny dla innych.

„Miałam wielką ochotę na rodzynki” — powiedziała zasmucona Zosia.

Później, gdy dzieci sprzątały przybory plastyczne, Maciek zrobił coś bardzo niegrzecznego. Wziął czerwoną kredkę i domalował wąsy, brody i inne rzeczy na rysunkach innych dzieci. Potem patrzył na te głupio wyglądające twarze i śmiał się.

Janek zauważył to i krzyknął: „Maciek! Zniszczyłeś mój rysunek!”.

„Nie, teraz jest śmieszniejszy” — odpowiedział Maciek.

Pod koniec dnia grupa dzieci bawiła się na podwórku w berka. Maciek chciał dołączyć do zabawy.

„Nie dogonisz mnie, ty ślimaku” — zawołał do chłopca, który akurat był berkiem. Chłopiec nie zwrócił na niego uwagi, tylko pobiegł za Zosią i złapał ją.

„Spróbuj mnie złapać” — powiedział Maciek do Zosi.

Zosia też go zignorowała.

Maciek pobiegł do pani Pączek. „Nikt nie chce się ze mną bawić” — poskarżył się.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy chcielibyście bawić się z Maćkiem? Dlaczego tak lub dlaczego nie?
- Co Maciek mógłby zmienić w swoim zachowaniu, żeby więcej dzieci chciało się z nim bawić?

Wyniki kształcenia

Dzieci zaczną rozumieć, jak ich działania wpływają na inne osoby.

Słownictwo

Psota, zachowanie

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Powiedz dzieciom, że będą pracować w parach z „kolegami konstruktorami”.
- Pokaż im ponownie ilustrację do opowieści.
- Poproś, by każda z par zbudowała figurkę Maćka lub innej postaci, która pojawia się w historii.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby w parach odegrały scenkę z historii, którą usłyszały. Następnie poproś, aby odegrały ją ponownie, ale tym razem niech postać Maćka zachowuje się tak, jak powinien postępować dobry przyjaciel.

Zastosuj

Przypomnij dzieciom, że od tego, jak traktują innych, zależy, co ludzie o nich myślą.

Powiedz im, że dobrzy przyjaciele powinni rozumieć swoje uczucia.

- Daj dzieciom zadanie: niech w parach z "kolegami konstruktorami" zbudują z klocków postać przedszkolaka, używając przy tym jednego klocka z twarzą.
 - Zachęć, by pomyślały o częściach ciała i różnych cechach postaci (np. o jej ubraniu, butach czy nakryciu głowy).
 - Jako przykład pokaż im ilustrację do opowiedzianej historii lub karty budowania, które znajdziesz w zestawie.
- Powiedz dzieciom, że figurki przedszkolaków posłużą im do zabawy w „Znajdź postać”.
- Przeczytaj instrukcje do zabawy „Znajdź postać” i poproś dzieci, aby przyjrzały się wszystkim modelom, a potem wybrały taki, który najlepiej pasuje do każdego z opisów (mogą wybrać więcej niż jeden).
- Porozmawiaj z dziećmi i poproś, aby uzasadniły swoje wybory. Uwaga: do każdego opisu może pasować więcej niż jeden model przedszkolaka.

Znajdź postać – instrukcje

- Znajdź postać, której twarz powoduje, że masz ochotę się z nią spotkać.
- Znajdź postać, która wygląda, jakby się czymś martwiła.
- Znajdź postać, która wygląda, jakby potrzebowała pocieszenia i miłego słowa.
- Znajdź postać, która wygląda na samotną.
- Znajdź postać, której wyraz twarzy mówi „chcę się bawić!”.
- Znajdź postać, która nie postawiła na swoim.
- Znajdź postać, która wygląda, jakby musiała chwilę ochłoniąć.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci rozumieją, jak ich działania wpływają na innych.
- Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.

Zajęcia 6

Gniewny potwór Zosi

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zaczynij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Zosi.
- Wyjaśnij, że w tej historii Zosia bardzo się złości i traci nad sobą panowanie. Trzeba uspokoić jej „gniewnego potwora”.
- Pokaż dzieciom ilustrację do zajęć 6.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Zosia, Janek, Zuzia i Maciek bawili się w wyścigi. Kolejno dawali sygnał do startu i sędziowali. Nadeszła kolej Maćka. Zosia, Janek i Zuzia stanęli na starcie.

Maciek zawołał: — „Gotowi? Do startu! START!”.

Zosia dobiegła do mety jako pierwsza. Tuż za nią był Janek, a Zuzia przybiegła ostatnia. Zosia cieszyła się z wygranej. Uniósła ramiona w górę.

„Wygrał Janek!” — ogłosił Maciek.

„NIEPRAWDA! TO JA WYGRAŁAM!” — krzyknęła Zosia.

„Nie. Wygrał Janek! Niech żyje Janek!” — powiedział Maciek i uniósł rękę, żeby przybić Jankowi piątkę.

Zosia pobiegła do Maćka i popchnęła go. „Oszukujesz” — wrzasnęła, zrobiła się cała czerwona i rozplakała się. Rzuciła się na ziemię i zaczęła wierzgać.

Pani Pączek podbiegła do niej i powiedziała: „Zosiu, chyba twój gniewny potwór wyrwał się spod kontroli. Musimy go uspokoić oddychaniem przeponowym”.

„Nie wiem, jak się to robi!” — krzyknęła Zosia.

„Nauczę cię. Najpierw połów ręce na swoim brzuchu. Teraz nabierz dużo powietrza, tak aby twój brzuch zrobił się wystający. A teraz powoli wypuszczaj powietrze, aby twój brzuch zrobił się taki jak zwykle. Powtarzaj to do chwili, aż twój potwór się uspokoi” — powiedziała pani Pączek.

Zosia spróbowała oddychania przeponą i od razu zrobiło jej się dużo lepiej.

„Maciek, przepraszam, że cię popchnęłam” — powiedziała.

„W porządku. Może faktycznie wygrałaś” — odpowiedział Maciek.

„Ścigajmy się jeszcze raz! Obiecuję, że nie będę się złościć!” — powiedziała Zosia.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jak czuła się Zosia, kiedy Maciek ogłosił, że to Janek wygrał wyścig?
- Dlaczego tak się poczuła?
- Jak Zosia zareagowała na swoje emocje?
- Czy Zosia dobrze się zachowała? Dlaczego tak lub dlaczego nie?

Wyniki kształcenia

Dzieci zaczną rozumieć, jak mogą się uspokoić, gdy czują złość.

Słownictwo

Gniew, oddychanie przeponą

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby wspólnie z "kolegami konstruktorami" zbudowały gniewnego potwora.
- Wyjaśnij im, że gniewny potwór pokazuje, jak się czują, kiedy się rozgniewają.

Zastanów się

Zaproponuj dzieciom zabawę w odgrywanie scenek przy użyciu potworów, które zbudowały. Poproś, aby pokazały, jak można uspokoić gniewnego potwora.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Kiedy ostatni raz zdarzyło wam się rozzłościć?
- O co się wtedy złościście?
- Co wtedy czuliście w sobie?

Zastosuj

- Pokaż dzieciom jeden z klocków z twarzami, które znajdują się w zestawie, i powiedz im, jakie uczucie przedstawia.
- Poproś dzieci, aby zbudowały potwora, który będzie im przypominać jakieś uczucie.
- Wyjaśnij, że same uczucia oczywiście nie są widoczne.
 - Nie możemy na przykład zobaczyć szczęścia.
 - Uczucia innych osób możemy rozpoznać tylko poprzez obserwację ich wyrazu twarzy i mowy ciała lub dzięki temu, co mówią.
- Zapytaj: Co by było, gdyby dało się wyciągnąć z ludzi ich uczucia i pokazać je za pomocą klocków LEGO® DUPLO®?
- Spytaj dzieci, jak ich zdaniem mógłby wyglądać szczęśliwy potwór.
- Poproś dzieci, aby w parach zbudowały potwora, który będzie przedstawiać jakieś uczucie, ale niech to nie będzie gniew.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.
- Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.

Zajęcia 7

Maciek narusza przestrzeń Janka

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historię o kłopotach, które przydarzyły się Jankowi i Maćkowi.
- Pokaż im ilustrację do zajęć 7.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Janek i Maciek mieli dość sali gimnastycznej. Na placu zabaw już od trzech dni był lód, a oni mieli po dziurki w nosie siedzenia w środku. Do tego podczas zajęć w sali gimnastycznej często przepadała im zabawa. Wyglądało to tak, jakby tuż za progiem Maciek zmieniał się w agresora, który nie szanuje przestrzeni osobistej! Na początku zawsze było fajnie, a później sytuacja szybko wymykała się spod kontroli i w końcu pani Pączek była zmuszona interweniować i sadzać chłopców na ławce, żeby ochłonęli.

Przykładowo, pewnego razu grali w koszykówkę i Maciek wyrzucił Janka, żeby odebrać mu piłkę. Janek nie miał jednak zamiaru pozwolić, żeby Maciek na nim usiadł, więc zaczęli się siłować!

Innym razem chłopcy bawili się w superbohaterów. Janek wyciągał ręce do przodu i udawał, że uderza w Maćka swoimi supermocami. Maciek mógł udać, że zasłania się swoją supertarczą, ale zamiast tego złapał Janka za nadgarstki (a przecież tak się nie da, bo od razu poparzyłyby go supermoce) i zakręcił nim tak, że obaj wyrzucili się na maty. Janek rozłożył się nie na żarty i kazał Maćkowi trzymać ręce z daleka, bo takie były reguły ich zabawy.

Jednak problemy zdarzały się nie tylko przy zabawie. Gdy wszyscy ustawili się w szeregu, żeby wrócić do sali, Maciek dmuchnął Jankowi w ucho — a nie pachniało mu z buzi zbyt ładnie. Maciek uznał to za świetny żart, ale Janek i pani Pączek nie byli rozbawieni. Później było jeszcze gorzej. Janek kazał mu przestać, ale Maciek tylko uśmiechnął się niemądrze, puścił oko i wystawił język, przysuwając twarz bardzo blisko twarzy Janka!

Wyjaśnij dzieciom, że przestrzeń osobista to miejsce wokół nich. Powiedz im także, że niektórzy potrzebują więcej przestrzeni osobistej niż inni. Wytłumacz, że Maciek naruszał przestrzeń osobistą Janka i sprawiał, że Janek czuł się niekomfortowo.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Kim jest osoba naruszająca przestrzeń osobistą?
- Czy możecie powiedzieć, w jaki sposób Janek odczuwał naruszenie jego przestrzeni osobistej?
- Dlaczego Janek nie lubił „inwazji” na jego przestrzeń osobistą?

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Zaczną rozumieć, że każdy ma swoją przestrzeń osobistą
Nauczą się szanować preferencje innych osób dotyczące przestrzeni osobistej

Słownictwo

Przestrzeń osobista,
naruszenie

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby wspólnie z „kolegami konstruktorami” zbudowały dwie postacie, które będą im potrzebne do gry w fazie Zastanów się.

Zastanów się

Przypomnij dzieciom, czym jest przestrzeń osobista. Dzieci muszą zrozumieć, że zależnie od sytuacji i osób, naruszenie przestrzeni osobistej może wyglądać różnie.

- Podczas gry dzieci będą się zmieniać ze swoimi „kolegami konstruktorami”.
- Grę rozpoczyna się od postawienia obok siebie dwóch postaci.
- Wyjaśnij, że będziesz czytać dzieciom opisy krótkich scenek. Każde dziecko będzie udawać, że zbudowana przez nie figurka przedstawia je samo, a druga figurka to postać pojawiająca się w przytoczonej scenie.
- Dziecko ma za zadanie przesuwać figurki razem, jeżeli obecność drugiej postaci w jego przestrzeni osobistej nie jest dla dziecka problemem, lub też odsuwać postaci od siebie, jeżeli czuje, że jego przestrzeń osobista została naruszona.

Przeczytaj dzieciom następujące opisy sytuacji i daj im czas na reakcję:

- Przyśnił ci się zły sen i mama chce cię przytulić.
- Obca osoba chce cię przytulić.
- Przychodzisz do szkoły i koleżanka lub kolega chce cię przytulić.
- Kolega zaczyna się z tobą siłować.
- Kolega/koleżanka mówi, że chce się z tobą ożenić/wyjsć za ciebie i trzymać się za ręce.
- Lekarz musi zajrzeć ci do gardła.
- W autobusie, samolocie lub pociągu musisz usiąść koło kogoś obcego.

Zastosuj

Poproś dzieci, aby wspólnie z „kolegami konstruktorami” zbudowały figurkę pani Pączek i odegrały scenkę, w której tłumaczy ona swoim przedszkolakom, jak radzić sobie z naruszaniem przestrzeni osobistej.

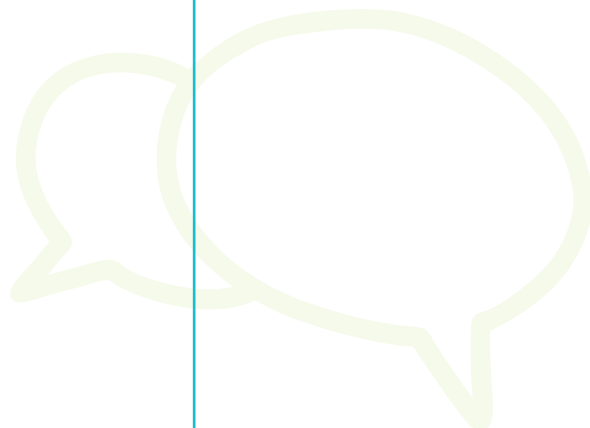
Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jak wytłumaczylibyście innym dzieciom, czym jest naruszenie przestrzeni osobistej?
- Czy możecie opowiedzieć o przypadkach, kiedy ktoś naruszył waszą przestrzeń osobistą lub wy naruszyliście przestrzeń innej osoby?

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.
- Dzieci rozumieją, jak ich działania wpływają na innych.

Zajęcia 8

Zosia czuje się odrzucona

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zaczynij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Zosi.
- Wyjaśnij, że w tej opowieści ktoś rani uczucia Zosi i dziewczynka czuje się odrzucona.
- Pokaż dzieciom ilustrację do zajęć 8.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Tego dnia popołudnie było bardzo pogodne — w sam raz, aby bawić się na zewnątrz. Dzieci z grupy pani Pączek wybiegły na plac zabaw. Jedne wsiadły na rowery, inne poszły do piaskownicy, a jeszcze inne zaczęły się huśtać. Janek i Maciek zaczęli się huśtać pierwsi, więc Zosia, Zuzia i Lidka usiadły na ziemi koło huśtawek, czekając na swoją kolej. Śmiały się, zrywały trawę i kwiatki, gdy nagle Zosia zauważyła robaczka. Schyliła się, żeby go podnieść i pokazać koleżankom. Kiedy spojrzała w górę, była zaskoczona — Zuzia i Lidka siedziały na huśtawkach. Właśnie zaczęły robić zamachy nogami, żeby się rozhuśtać. Dla Zosi nie było już wolnej huśtawki.

Zosia poczuła dziwny lęk. Przecież Zuzia była JEJ najlepszą przyjaciółką — jak siostra bliźniaczka! Dlaczego teraz huśtała się z Lidką, a nie z nią? Patrząc, jak Lidka i Zuzia z uśmiechem huśtają się zgodnie w tył i w przód, Zosia czuła, że jest coraz bardziej zła. Skrzyżowała ręce na piersi i, nadąsana, zaczęła się odsuwać od huśtawek.

„Hej, Zosiu, dokąd idziesz?” — zawołała za nią Zuzia.

Ale Zosia pomyślała, że wcale nie będzie odpowiadać. Już nie były przyjaciółkami!

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy Zuzia i Lidka były niedobre dla Zosi?
- Jakie emocje odczuwała Zosia?
- Które klocki z twarzami pokazują takie emocje?
- Jak Zosia radzi sobie z uczuciami?
- Czy to pomoże jej rozwiązać problem? Dlaczego tak lub dlaczego nie?

Zbuduj

- Poproś dzieci, żeby w parach ze swoimi "kolegami konstruktorami" zbudowały model, który pokaże, jak Zosia czuła się w tej opowieści.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby pokazały wszystkim swoje modele. Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Co powiedzielibyście Zosi, aby pomóc jej w rozwiązaniu problemu?
- Co powiedzielibyście Lidce i Zuzi?
- Wyobraźcie sobie, że dwoje lub troje waszych przyjaciół bawi się razem, a dla was nie ma tam już miejsca. Co zrobicie?
- Jak byście się poczuli?
- Jak można by rozwiązać taki problem?

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
 Zaczną rozumieć, jak mogą sobie poradzić z poczuciem odrzucenia
 Zaczną się uczyć rozpoznawania uczuć zazdrości i rozczarowania
 Zaczną się uczyć, jak prawidłowo reagować na uczucia zazdrości i rozczarowania

Słownictwo

Zazdrość

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zastosuj

- Daj dzieciom zadanie: każda para ma zbudować jeszcze dwie postaci.
- Poproś, aby odegrały scenkę, w której jedna z tych postaci czuje się odrzucona.
- Niech w trakcie tej zabawy znajdą sposób na poradzenie sobie z poczuciem odrzucenia.

Wyjaśnij, że jednym ze sposobów na uczucie zazdrości jest nauczenie się prawidłowego wyrażania emocji.

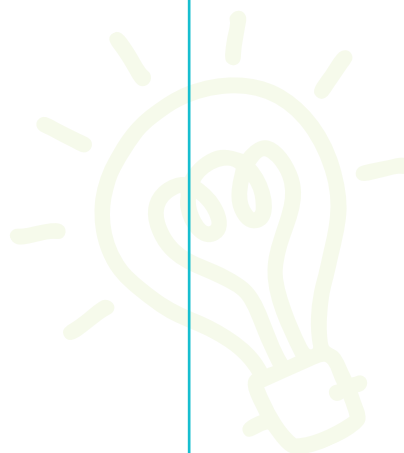
Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- W jaki sposób dzieci, które czują zazdrość, mogą rozwiązać konflikt z kolegami z grupy, zamiast się denerwować lub grozić, że nie będą już się z nimi przyjaźnić?
- Jakie miejsca w przedszkolu można by przebudować tak, aby mogło z nich korzystać więcej osób naraz?
- Pewnych miejsc nie da się przebudować. Jaki sposób uniknięcia uczucia zazdrości mogłyby wymyślić dzieci? (Przykład: mierzyć czas klepsydrą i bawić się na zmianę.)

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.
- Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.

Zajęcia 9

Zosia i Janek dowiadują się,
że wypadki się zdarzają

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że opowiesz im historię o wypadku, który przydarzył się Zosi.
- Pokaż im ilustrację do zajęć 9.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

W przedszkolu nadeszła pora na zajęcia w kole. Pani Pączek zawołała wszystkie dzieci, aby usiadły z nią na dywanie. Zosia z **radością** podeszła do niej, ciesząc się na myśl o tym, że pani Pączek będzie ich uczyć nowej piosenki albo czytać im historyjkę. Czasami cała grupa ćwiczyła też korzystanie z kalendarza! Jednak Janek **nie lubił** tych zabaw. Owszem, lubił piosenki (choć sam nigdy nie śpiewał na głos) i uwielbiał książki, ale tak długie siedzenie w jednym miejscu nie było dla niego przyjemne. Czasami Janek zabijał czas, wypatrując w dywanie zszywek i innych drobiazgów, albo baardzo powooolo osuwał się z pozycji „po turecku” i w końcu kładł się na podłodze.

Tamtego dnia miał wyjątkowo leniwy nastrój, więc gdy pani Pączek dobrnęła do połowy książki, Janek wyciągnął się na dywanie. Zosia z zachwytem słuchała opowieści pani Pączek, gdy nagle stopa Janka przygniotła jej mały palec.

Ból **zaskoczył** Zosię, która krzyknęła „AUUU! Proszę pani, Janek złamał mi palec!”.

Zosia zerwała się z miejsca, aby podbiec do pani Pączek, ale po drodze wpadła na inne dzieci. Całe to zamieszanie **zaskoczyło** panią Pączek, która upuściła książkę na podłogę. Reszta dzieci tylko patrzyła i **przewracała oczami**.

Przeprowadź z dziećmi ćwiczenie ze słuchania ze zrozumieniem:

- Daj dzieciom zadanie: mają zagrać w grę w parach ze swoimi „kolegami konstruktorami”.
- Rozłóż klocki z twarzami tak, aby każda z par miała wiele możliwości wskazania klocka, który przedstawia uczucie opisane w opowiedzianej historii.
- Powiedz: „Teraz przeczytam wam tę historię od początku. Nasłuchujcie momentów, w których uczucia bohaterów można by pokazać za pomocą któregoś z waszych klocków z twarzami. Gdy doczytam do takiego miejsca, zrobię pauzę, aby dać wam możliwość uważnego przyjrzenia się klockom. Jeśli zauważycie klocka pasującego do uczuć bohaterów opowieści, podnieście go i pokażcie wszystkim”.
- Przypomnij dzieciom, że trzeba przewracać klocki, bo wyrazy twarzy są narysowane po obu ich stronach.
- Przeczytaj historię ponownie. Miejsca, w których prawdopodobnie trzeba będzie zrobić pauzę, są zaznaczone pogrubieniem.

Wskazówka dla nauczyciela: Czytając historię więcej niż dwa razy, pomożesz dzieciom ją zrozumieć.

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Zaczną rozumieć, że wypadki nie są zamierzone
Zaczną rozumieć, że zanim zareagują na wypadek, powinny chwilę ocknąć

Słownictwo

Zaskoczony, zamieszanie, radośnie, straszny, rozleniwiony

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy Janek chciał zrobić Zosi krzywdę? Czy uderzył ją w palec celowo, czy przez przypadek?
- Jak poznać, czy ktoś robi drugiej osobie krzywdę celowo, czy przypadkowo?
- Czy wiedząc to, zareagowałibyscie inaczej, gdyby ktoś sprawił wam ból?
- Jak reakcja Zosi wpłynęła na Janka?
- Jak reakcja Zosi wpłynęła na panią Pączek i resztę dzieci, które akurat słuchały historii?

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby w parach z „kolegami konstruktorami” zbudowały model, który pokaże, jak Zosia i Janek wyglądali na zakończenie tej historii.

Zastanów się

Daj dzieciom zadanie: niech w parach ze swoimi „kolegami konstruktorami” odegrają scenki z użyciem swoich modeli i pokażą, jak Janek mógł się zachować, żeby nie zrobić nieumyślnie krzywdy Zosi (np. mógł się nie kłaść albo zapytać, czy może się położyć poza kołem). Następnie niech dzieci odegrają całą historię ponownie, ale tym razem pokazując, jak Zosia uczy się, że wypadki czasem się zdarzają.

Zastosuj

Poproś dzieci, aby zastanowiły się, w jakich sytuacjach ludzie mogą przypadkowo zrobić krzywdę sobie lub innym.

- Daj im poniższe przykłady:
 - Stawanie w kolejce
 - Szukanie miejsca przy stoliku śniadaniowym
 - Zabawa na placu zabaw
 - Zabawa zabawkami lub różnymi przyborami w czasie wolnym
 - Jazda samochodem z rodzeństwem
 - Tłoczenie się w sali, aby lepiej widzieć
 - Pozowanie do zbiorowej fotografii
 - Przepychanie się przez tłum na festynie lub podczas zakupów
- Poproś dzieci, aby w parach z „kolegami konstruktorami” zbudowały model przedstawiający sytuację, w której nietrudno o wypadek.
- Niech zbudują dwie postacie i różne przedmioty, których potem użyją przy odgrywaniu scenki o wypadku.

Wskazówka do ćwiczenia: Możesz ułatwić dzieciom zadanie, polecając im zbudowanie postaci pani Pączek.

- Niech się zastanowią, co pani Pączek zrobiłaby, aby pomóc innym postaciom w rozwiązaniu problemu. (Możliwe odpowiedzi: kazałaby im usiąść i ochłoniąć; objęłaby dzieci i wytłumaczyła, że powinny poszukać pomocy, zanim się zdenerwują.)
- Niech dzieci odegrają scenkę, w której przedstawią rozwiązanie problemów opisanych w historyjkach.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci rozumieją, jak ich działania wpływają na innych.
- Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.

Zajęcia 10

Janek czuje rozczarowanie

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o Janku, który poczuł się rozczarowany.
- Wyjaśnij, że uczucie rozczarowania pojawia się, gdy mamy nadzieję, że coś się zdarzy, ale tak się nie dzieje.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

Gdy nadeszła pora dzielenia się opowieściami, Janek siedział spokojnie z uniesioną ręką. Pani Pączek musiała go jednak nie zauważyć, bo cały czas wywoływała do odpowiedzi inne dzieci. Janek był coraz bardziej zdenerwowany i zrezygnowany. Co będzie, jeśli do samego końca czasu opowieści pani go nie wywoła? A przecież miał do opowiedzenia taką świetną historyjkę o wystawie papug, którą oglądał w ZOO.

Janek właśnie rozmyślał o tym, jak jedna z papug podleciała do niego, żeby napić się soku z jego kubka, gdy pani Pączek oznajmiła, że pozostał im czas na jeszcze jedną, ostatnią historię. Janek wyprężył się jak struna i uniósł rękę jeszcze wyżej. Zaczął też chrząkać, żeby zwrócić uwagę nauczycielki. Pani Pączek uśmiechnęła się i spojrzała prosto na niego. Właśnie na ten moment czeka! Nareszcie nadeszła jego kolej! Niestety pani Pączek nie wywołała go do odpowiedzi. Zamiast tego wybrała dziewczynkę, która siedziała tuż za Jankiem. Jankowi łzy napłynęły do oczu, a buzia wygięła mu się w podkówkę.

Wtedy dziewczynka zaczęła z podnieceniem opowiadać o wycieczce do ZOO, gdzie karmiła papugi. Janek obrócił się i spojrzał na nią. Był wstrząśnięty, a potem nagle poczuł gorąco w brzuchu.

„Hej! Przecież ona zgapiła moją historię o ZOO. Ukradła moją historię! To ja miałem ją opowiedzieć pani Pączek i wszystkim dzieciom!” — pomyślał Janek.

Wzburzony Janek zaczął bełładnie mówić, że historia o wycieczce do ZOO była jego opowieścią, a wtedy pani Pączek spojrzała na niego dziwnie. Przyłożyła palec do ust, przypominając, że nie wolno przerywać, gdy ktoś opowiada swoją historię.

- Pomóż dzieciom zrozumieć, że w tej skomplikowanej historii pojawiają się różne emocje: zazdrość, niepokój i rozczarowanie.
- Wyjaśnij, że Janek czuł zazdrość, ponieważ ktoś inny opowiedział historię, którą on sam bardzo pragnął opowiedzieć.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy kiedykolwiek czuliście się tak, jak Janek?
- W jaki sposób Janek okazał uczucia?
- Jak Janek zareagował na swój problem?
- Czy to, co Janek zrobił, pomogło w jakiś sposób rozwiązać problem?

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Zaczną się uczyć rozpoznawania uczuć zazdrości i rozczarowania
Zaczną się uczyć, jak prawidłowo reagować na uczucia zazdrości i rozczarowania

Słownictwo

Rozczarowany,
sfrustrowany

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Daj dzieciom zadanie: w parach z „kolegami konstruktorami” mają zbudować postać Janka.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby pokazały wszystkim swoje modele. Następnie niech w parach odegrają scenkę, w której pokażą grupę Janka podczas opowiadania historii. Poproś, aby pokazały, jak Janek mógłby poradzić sobie z uczuciem zazdrości, zamiast denerwować się i przerywać.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jak byście się poczuli, gdyby tuż przed nadejściem waszej kolejki na opowiadanie historii, nauczyciel powiedział wam, że czas się skończył?
- Jak moglibyście powiedzieć o swoich uczuciach albo dać im upust w sposób, który nie powoduje dodatkowych problemów i nie jest przykry dla innych? (Możliwe rozwiązania: głębokie oddychanie, opowiedzenie o wszystkim nauczycielowi lub dzieciom w późniejszym czasie, wyłkanie się, opisanie wszystkiego w książeczce lub pokazanie na rysunku, późniejsza rozmowa o wydarzeniu z mamą/tatą/dziadkami.)

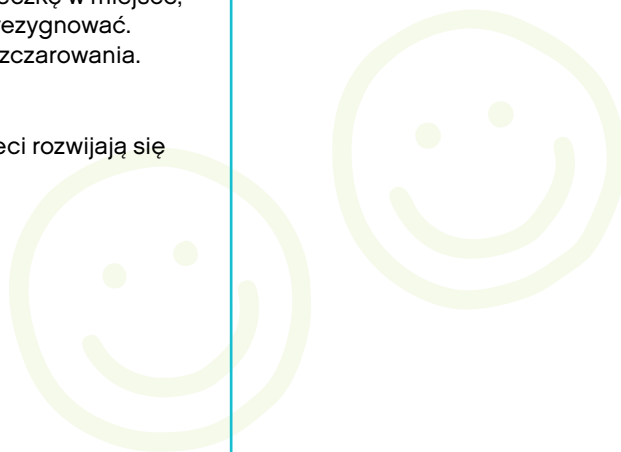
Zastosuj

- Daj dzieciom zadanie: w parach z „kolegami konstruktorami” mają zbudować figurkę dziecka.
- Niech wyobrażą sobie, że rodzice tego dziecka zapowiedzieli wycieczkę w miejsce, które dziecko uwielbia, a potem z jakiegoś powodu musieli z niej zrezygnować.
- Powiedz dzieciom, aby porozmawiały ze swoją figurką o uczuciu rozczarowania.

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.
- Dzieci potrafią w odpowiedni sposób wyrażać emocje.

Zajęcia 11

Zuzia czuje się zawstydzona

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zaczynij

- Powiedz dzieciom, że opowiesz im historię o sytuacji, w której Zuzia poczuła się bardzo zawstydzona.
- Wyjaśnij, że ludzie czują się zawstydzeni, gdy im się wydaje, że zdaniem innych ludzi zrobili coś niemądrego.
- Pokaż dzieciom ilustrację do zajęć 11.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

To był najbardziej zawstydzający dzień w jej życiu. Zuzia nie potrafiła przestać myśleć, że inne dzieci się z niej śmieją. To nie było zabawne. Ani trochę. Na domiar złego musiała się przebrać w rzeczy z awaryjnej torby pani Pączek.

Wszyscy wiedzieli, co oznacza zmiana ubrania. To znaczyło, że przydarzył ci się „toaletowy wypadek”. Odkąd Zuzia zaczęła chodzić do przedszkola, przytrafiło się to kilku dzieciom. Nauczyciele zawsze przypominali, że małym dzieciom takie rzeczy się po prostu zdarzają. Ale to było bez znaczenia. To niczego nie zmieniało, bo Zuzia wcale nie zmoczyła bielizny. Tylko co z tego, skoro i tak musiała się przebrać w rzeczy z „torby toaletowych wypadków”.

Posłuchajcie, co się naprawdę stało. Zuzia bawiła się z przyjaciółmi przy stoliku z wodą i piaskiem. Były tam figurki wielorybów i rekinów, muszle i łopatkki. Dla Zuzi, Janka, Zosi i Maćka najlepszą zabawą było ściskanie wieloryba, tak aby woda tryskała mu przez nozdrza. Maciek chciał ich rozśmieszyć, więc podniósł wysoko wieloryba i mocno go ścisnął. Strumień wody wystrzelił ponad stolikiem do ćwiczeń sensorycznych i zmoczył przód ubrania Zuzi. Ależ to było nieprzyjemne!

Pani Pączek nie była zadowolona, że Maciek nie zastosował się do zasady „woda zostaje na stoliku” i że żadne z dzieci nie założyło fartucha. Co gorsza, gdy Zuzia poczuła zimną wodę, pisnęła głośno, a wtedy Zosia, Janek i Maciek zaczęli się śmiać jeszcze bardziej. Nie zwrócili wcale uwagi na to, że Zuzia już się nie uśmiechała.

- Wspólnie z dziećmi odpowiedzcie na pytanie, dlaczego Zuzia nie śmiała się, kiedy została oblana wodą, a dla innych było to zabawne.
- Wyjaśnij, że gdy przytrafi się wstydliva sytuacja, niektóre osoby nie potrafią od razu o niej rozmawiać. Czasami potrzebują chwili, żeby sobie wszystko przemyśleć.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Jak myślicie, dlaczego dzieci różnie zareagowały?
- Dlaczego Zuzia była zawstydzona, że musi się przebrać?
- Wyobraźcie sobie, że Zuzia to wasza przyjaciółka. Co zrobicie, żeby pomóc jej poradzić sobie z zawstydzieniem?

Zbuduj

- Daj dzieciom zadanie: niech w parach ze swoimi "kolegami konstruktorami" zbudują postać, która czuje się zawstydzona — tak samo, jak Zuzia czuła się w opowiedzianej historii.

Zastanów się

Powiedz dzieciom, aby nadały swym postaciom imiona i wymyśliły dla nich głosy. Następnie niech odegrają historię (posługując się postaciami jak kukiełkami i mówiąc ich wymyślonymi głosami), która wyjaśni, dlaczego postacie czuły się zawstydzone.

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Zaczną rozpoznawać uczucie zawstydzenia
Zaczną się uczyć, jak prawidłowo reagować na uczucie zawstydzenia

Słownictwo

Zawstydzony, dumny

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zastosuj

- Zachęć dzieci, aby przypomniły sobie sytuacje, w których czuły się dumne.
- Wyjaśnij, że osoba czująca zawstydzenie chciałaby się stać niewidoczna. Z kolei osoba, która zrobi coś dobrego, czuje dumę. Czasami, gdy zrobi się coś wyjątkowego, inni ludzie też mogą być z nas dumni.
- Daj dzieciom polecenie: niech każdy zbuduje nagrodę dla przyjaciela/przyjaciółki i wyjaśni, dlaczego jest z niego lub z niej dumny.

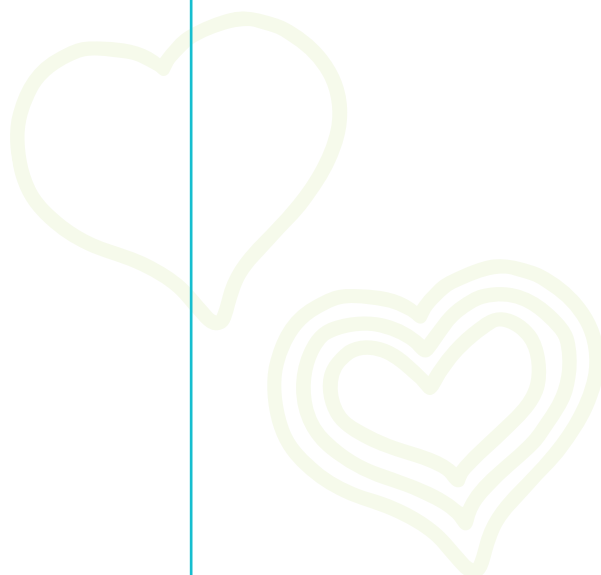
Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy potraficie przypomnieć sobie sytuację, kiedy ktoś (na przykład rodzice, dziadkowie, nauczyciel lub trener) był z was dumny?
- Czy byliście kiedyś dumni z innej osoby, która zrobiła coś dobrego?

Czy zauważyliście?

Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią zrozumieć uczucia innych osób.
- Dzieci potrafią w odpowiedni sposób wyrażać emocje.

Zajęcia 12

Zosia i Janek muszą się dogadać

Maksymalna liczba dzieci: 8

Zacznij

- Powiedz dzieciom, że przeczytasz im historyjkę o tym, jak Zosia kłóciła się z Jankiem.
- Pokaż im ilustrację do zajęć 12.
- Przeczytaj na głos następującą opowieść:

W trakcie zajęć z panią Pączek nadeszła pora bajek. Janek i Zosia byli bardzo podekscytowani, bo koniec pracy w kole oznaczał, że nadeszła ich kolej na zabawę w kąciku teatralnym. Pani Pączek zabrała kuchenne akcesoria i zamiast nich przyniosła śliczne sukienki, skrzydła wróżek oraz rycerską zbroję i tarczę. Zosia od razu zauważyła, że obok wygodnego fotela z odchylanym oparciem leżą cudowne książki-rozkładanki z bajkami, które czytała im pani, a w rogu czeka wielki, wypchany smok!

Gdy tylko pani Pączek wypowiedziała ich imiona, oboje pognali po kostiumy. Zosia pierwsza dopadła rycerski hełm i właśnie miała założyć go na głowę, gdy Janek wyrwał jej go z ręki. „Ej, Janek, to moje” — krzyknęła Zosia.

„Nieprawda, ja się chciałem tym bawić!” — odpowiedział Janek. Zaśmiał się kpiąco, nałożył hełm na głowę i opuścił przyłbicę.

„Świetnie, to ja sobie stąd idę” — powiedziała Zosia. Klapnęła na niebieski fotel i położyła sobie książkę na kolanach.

Już po chwili piękne obrazki zupełnie ją pochłonęły, lecz nagle coś dosłownie wybito jej książkę z rąk.

Zosia była zaskoczona i zła. Spojrzała w górę i zobaczyła, jak Janek kręci w powietrzu wypchany smokiem, którego kolczasty ogon śmiga wokół jego głowy. Tego było już za wiele! Podeszła zdecydowanym krokiem do Janka i wyrwała mu smoka. „Teraz smok jest mój” — warknęła, wzięła zabawkę pod pachę i pomaszerowała na swój fotel.

„Zosia, nie! Ja walczyłem ze smokiem. Oddaj mi go!” — powiedział Janek.

„Nie ma mowy. Uderzyłeś mnie tym smokiem. Teraz jest mój. Przeczytam mu książkę” — odpowiedziała Zosia.

Janek wyglądał, jakby się poddał, ale nagle przypomniał sobie, jak pani Pączek uczyła ich, że grzeczne prośby zazwyczaj odnoszą skutek. Tak spokojnie, jak tylko potrafił, powiedział: „Proszę, czy możesz oddać mi smoka?”.

Zosia spojrzała na niego znad książki, przytuliła smoka mocno i powiedziała: „Nigdy!”.

Wyniki kształcenia

Czego nauczą się dzieci:
Zaczną konstruktywnie rozwiązywać konflikty
Zaczną rozumieć, jak ich postępowanie wpływa na inne osoby

Słownictwo

Wyjątkowo ciekawa zabawka

Powiększoną ilustrację znajdziesz w „Dodatku”

Zbuduj

- Poproś dzieci, aby w parach z „kolegami konstruktorami” zbudowały postacie Zosi i Janka z tej historii.
- Niech zbudują także rekwizyty, czyli hełm, fotel, smoka itp.

Zastanów się

Poproś dzieci, aby odegrały tę historyjkę w parach, korzystając z figurek Janka i Zosi. Zastanówcie się wspólnie, dlaczego Zosia i Janek się kłócili. Porozmawiajcie o tym, co obie postaci zrobiły źle i o kłopotach, jakie z tego wynikły w kąciku teatralnym. Daj dzieciom zadanie: niech w parach z „kolegami konstruktorami” urządkują przedstawienie kukiełkowe, w którym Zosia i Janek wspólnie bawią się zabawkami.

Możesz zadać dzieciom następujące pytania:

- Czy uważasz, że błędy zostały popełnione celowo, czy przez przypadek?
- Chcąc odzyskać smoka, Janek zastosował pewną skuteczną metodę rozwiązywania problemów. Jaka?
- Co Janek mógł zrobić, zamiast wrywać Zosi hełm z rąk?
- W jaki sposób Janek mógł uniknąć uderzenia smokiem w książkę Zosi?

Zastosuj

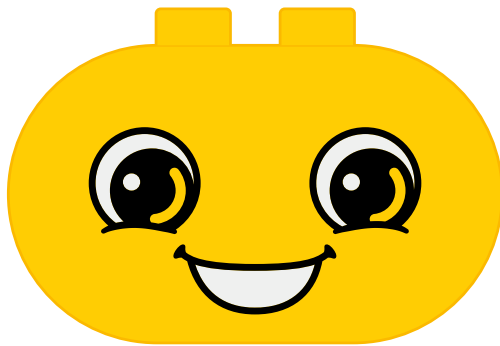
- Daj dzieciom zadanie: niech w parach z „kolegami konstruktorami” zbudują jakąś wyjątkowo ciekawą zabawkę, o którą dzieci mogłyby się kłócić. Może to być jakiś przedmiot z kącika teatralnego z przeczytanej opowieści, jakiś przedmiot znajdujący się w innym miejscu sali lub coś, co mają w domu.
- Poproś dzieci, aby pokazały wszystkim swoje modele.
- Zachęć je do zastanowienia się, dlaczego dzieci często kłócą się o takie przedmioty.

Czy zauważyliście?

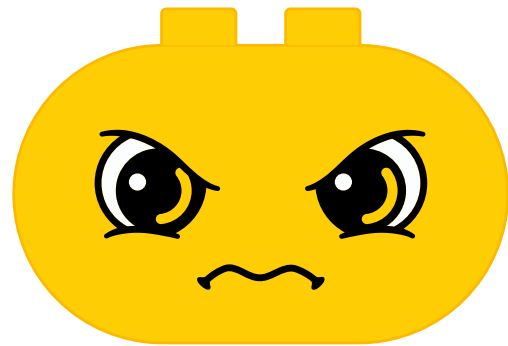
Obserwacja poniższych umiejętności ułatwi Ci sprawdzenie, czy dzieci rozwijają się pod względem społecznym i emocjonalnym.

- Dzieci potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.
- Dzieci rozumieją, jak ich postępowanie wpływa na inne osoby.

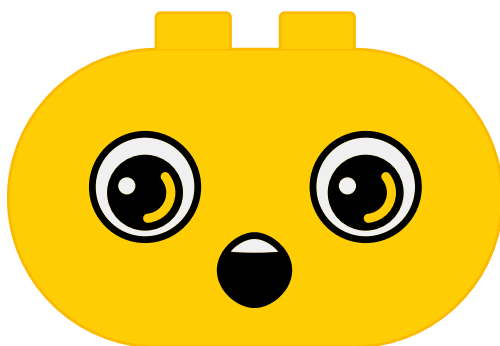

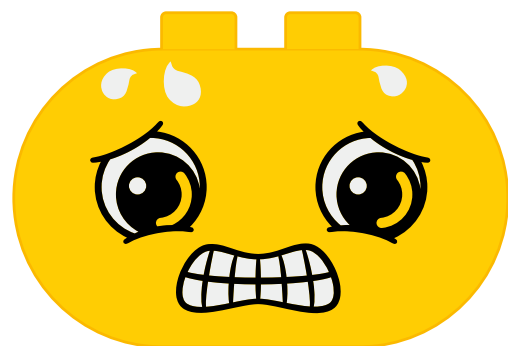
Wesoły

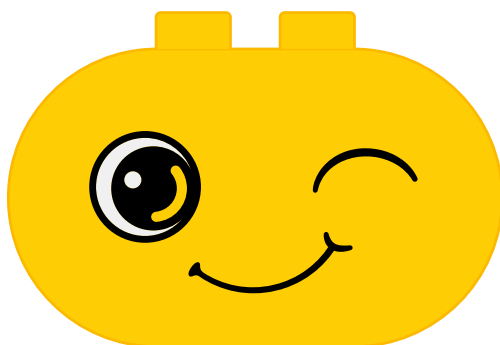
Rozgniewany

Zszokowany

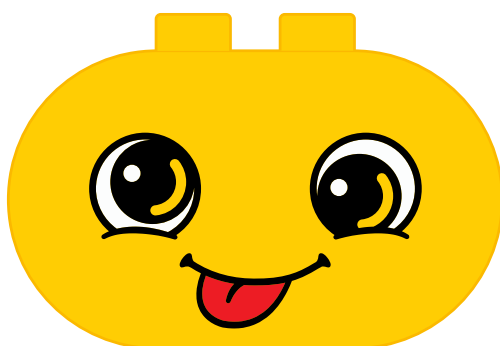
Wystraszony

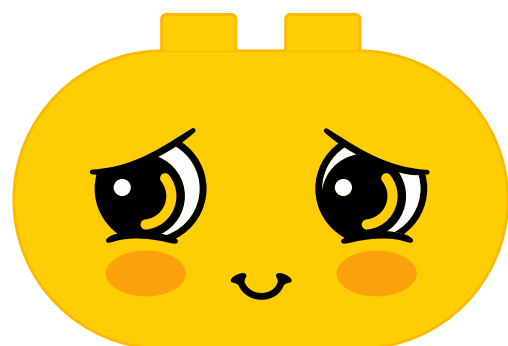
Pewny siebie

Smutny

Niemądry

Zawstydzony

Pani Pączek

Janek

Zosia

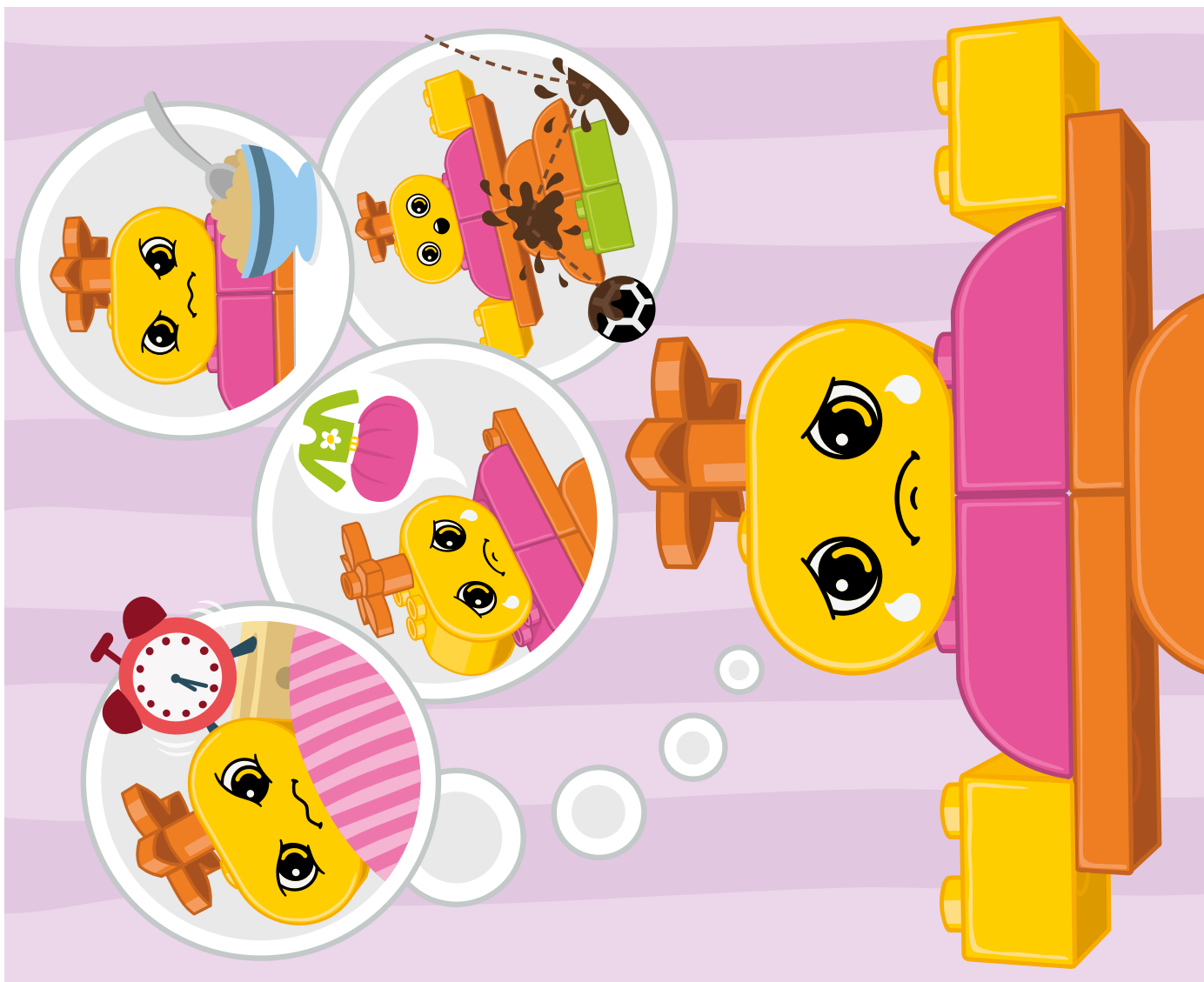

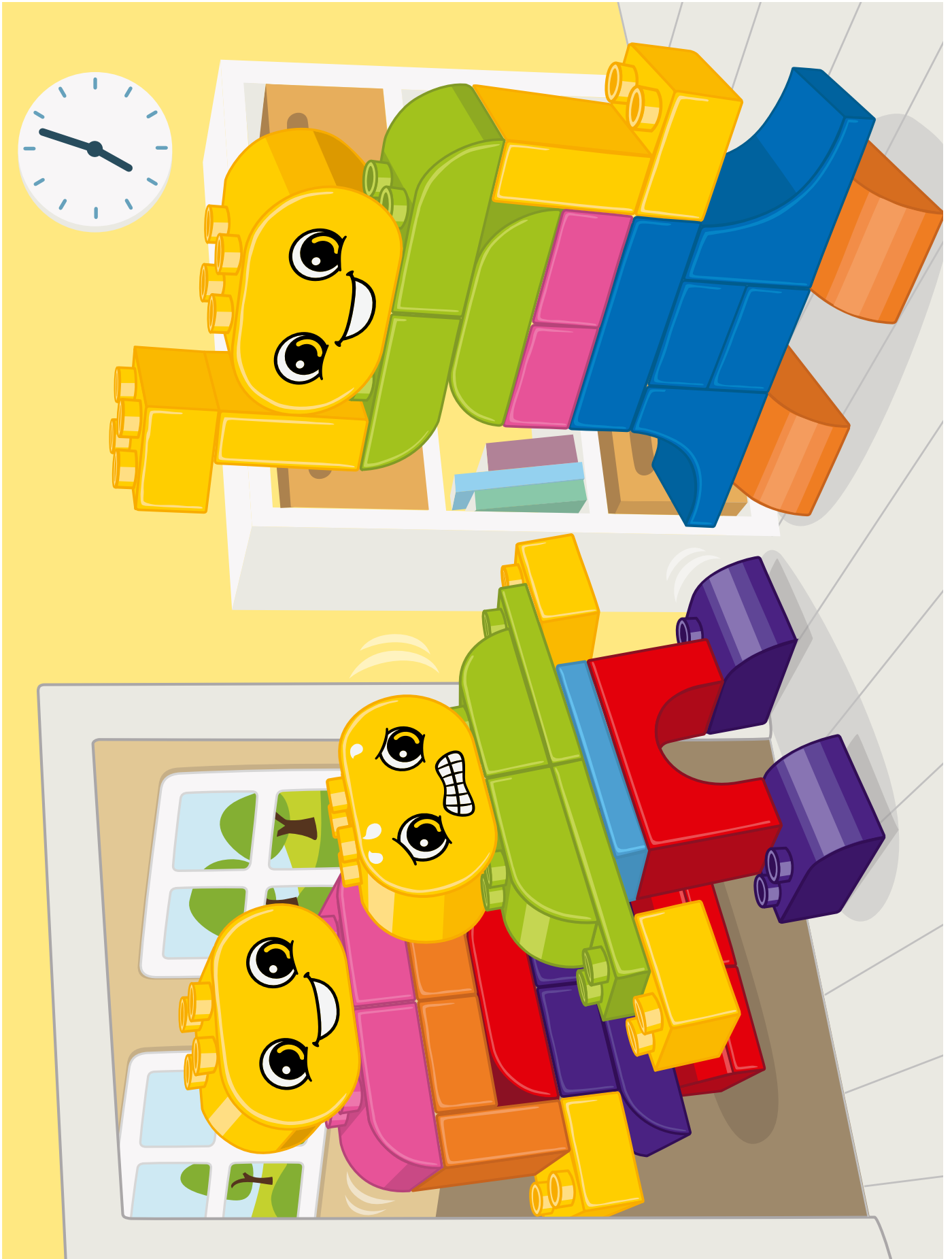
Maciek

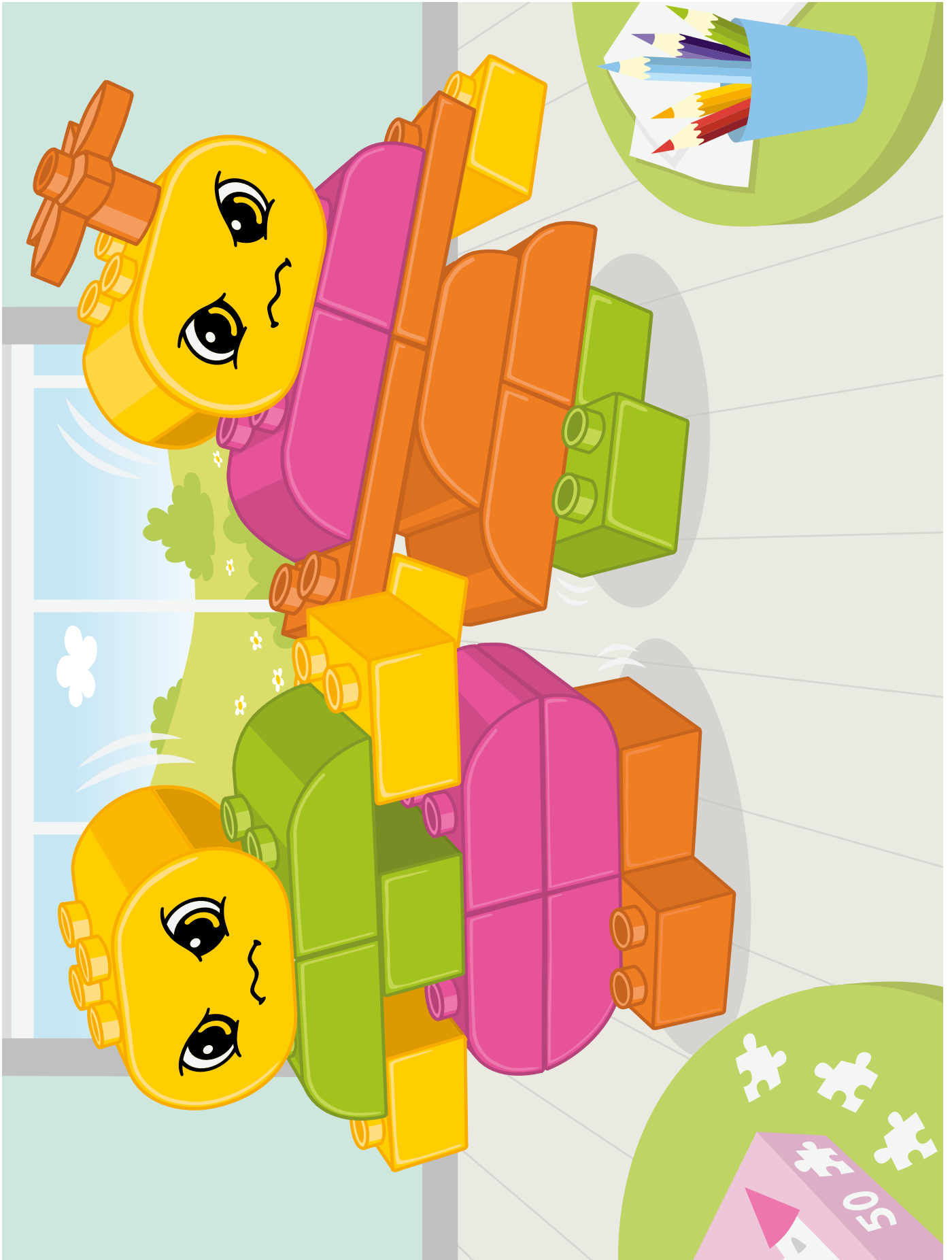

Zuzia

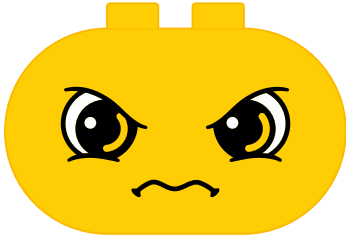

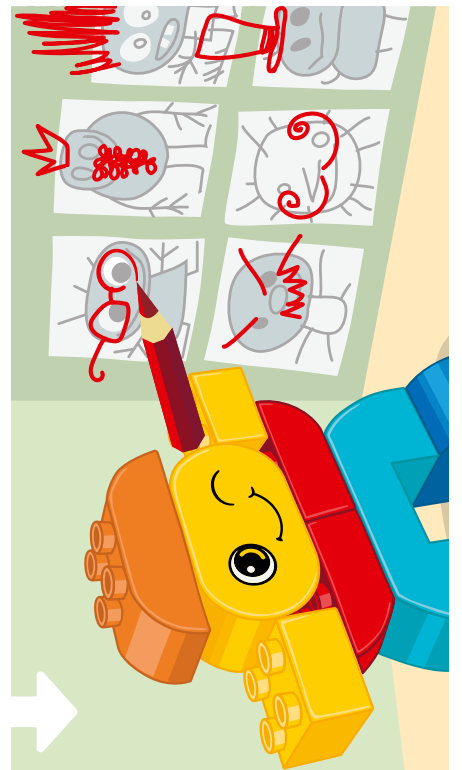
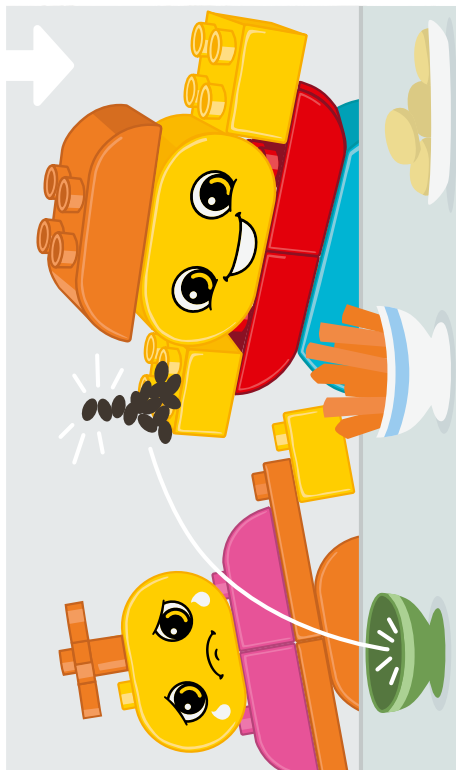

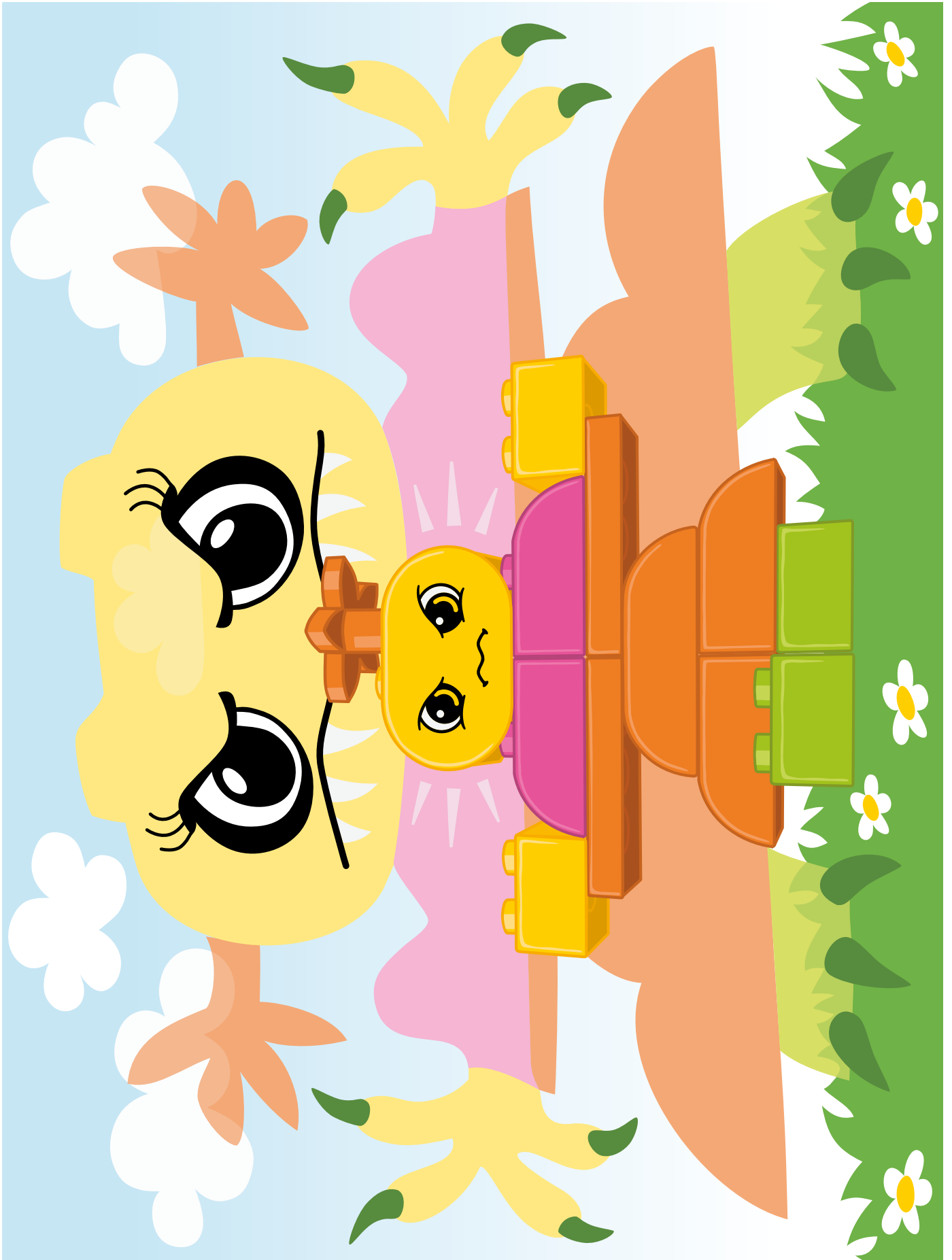

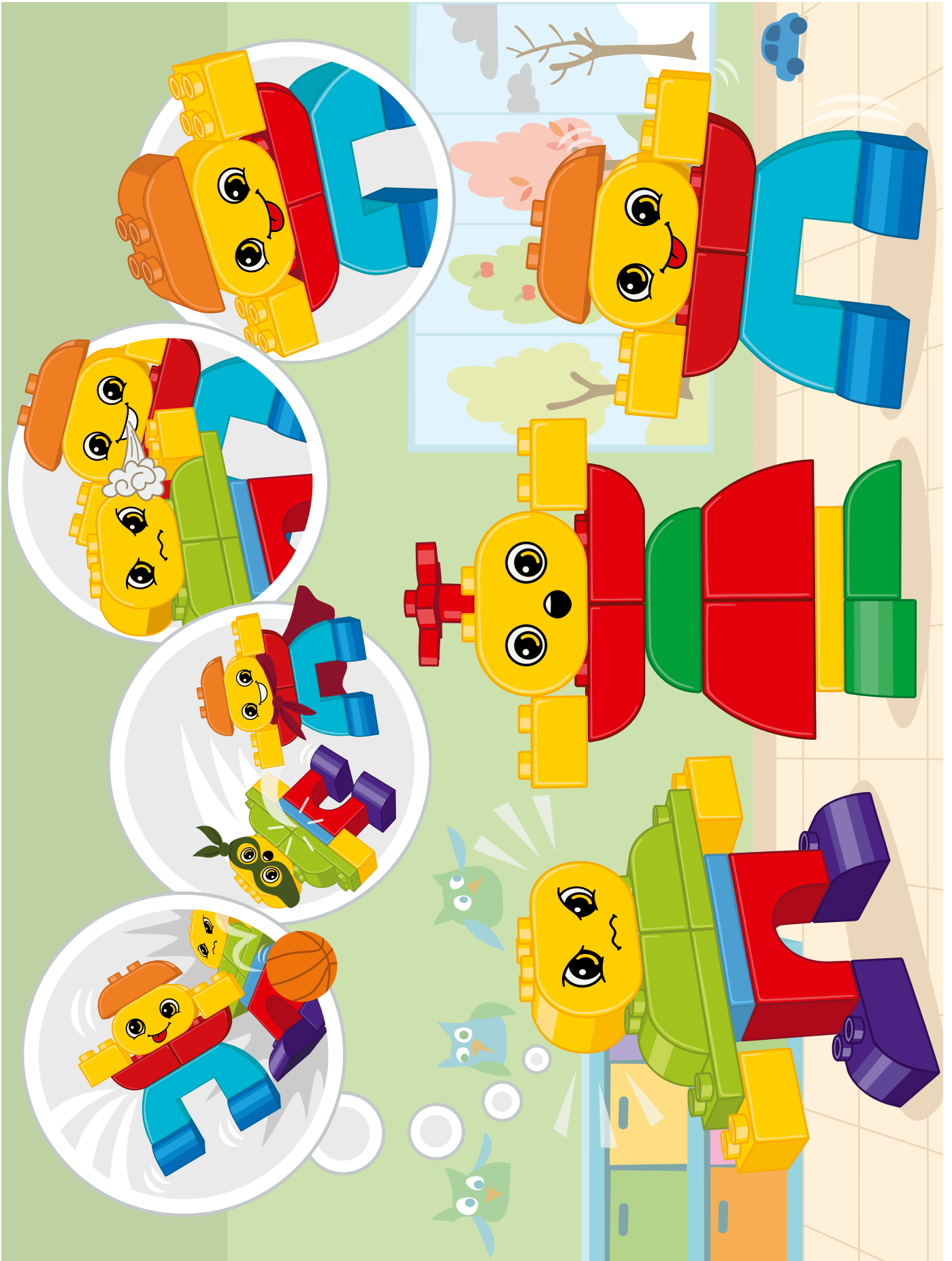
Co się podoba, a co nie _____ ?

Imiona		

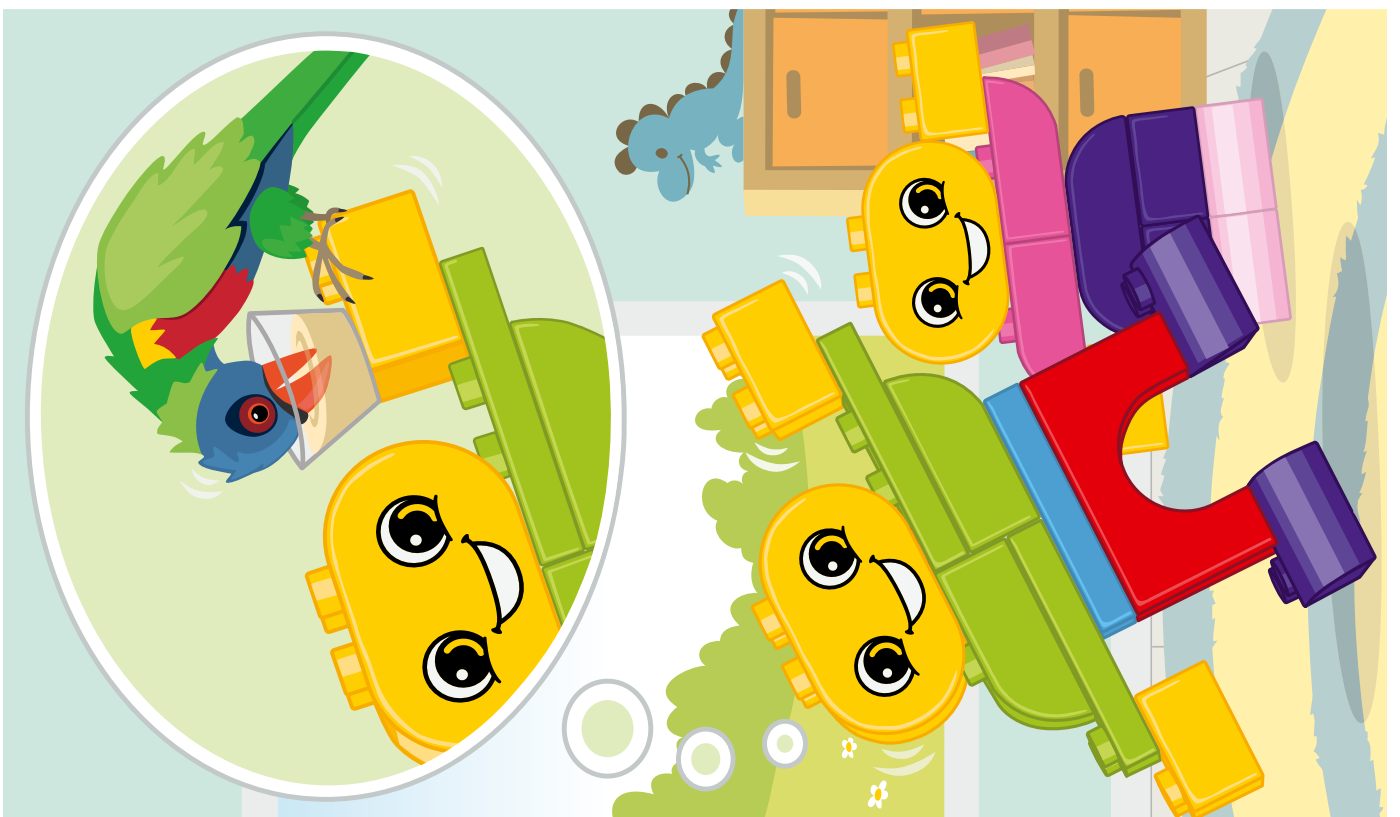
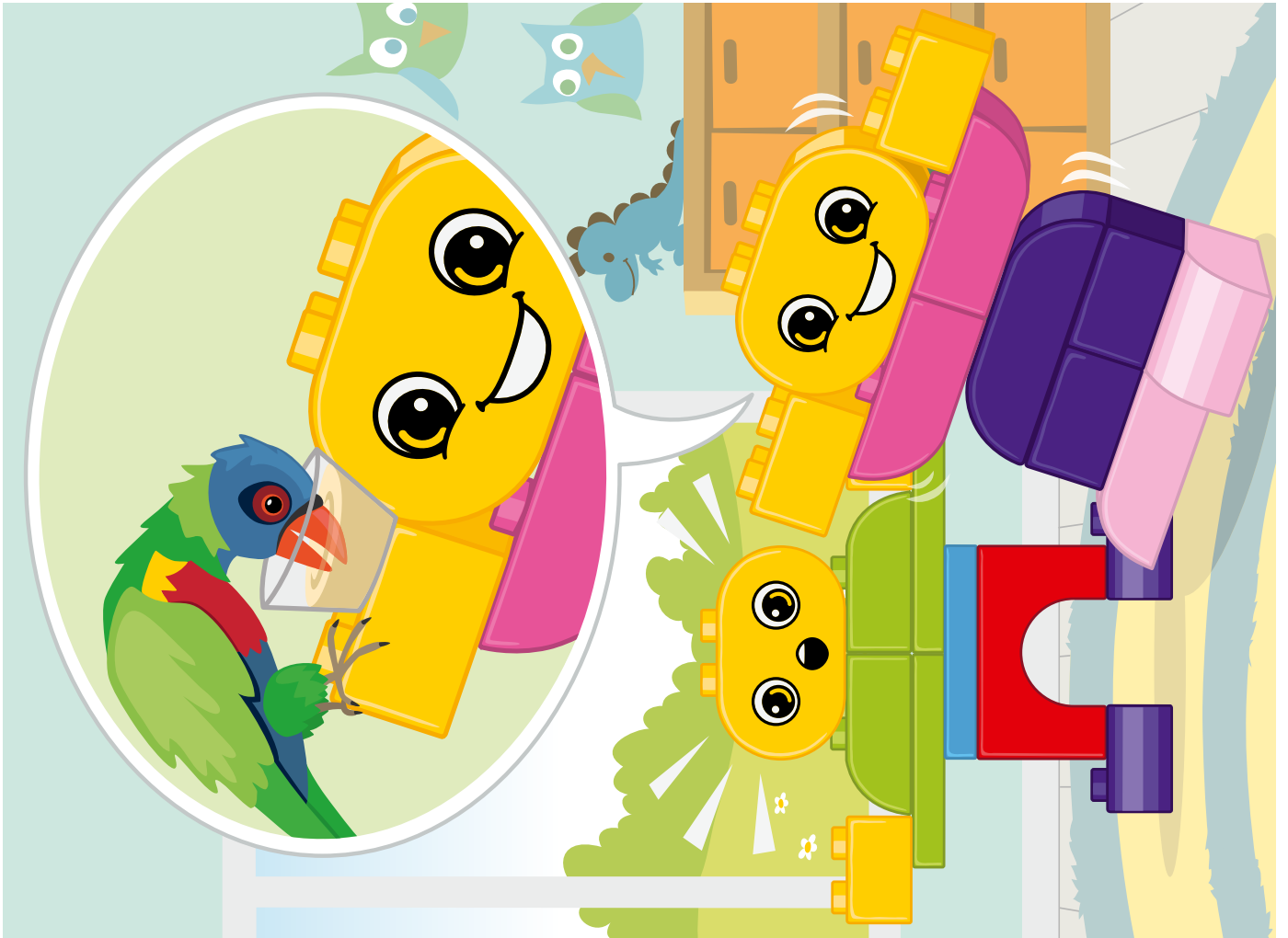

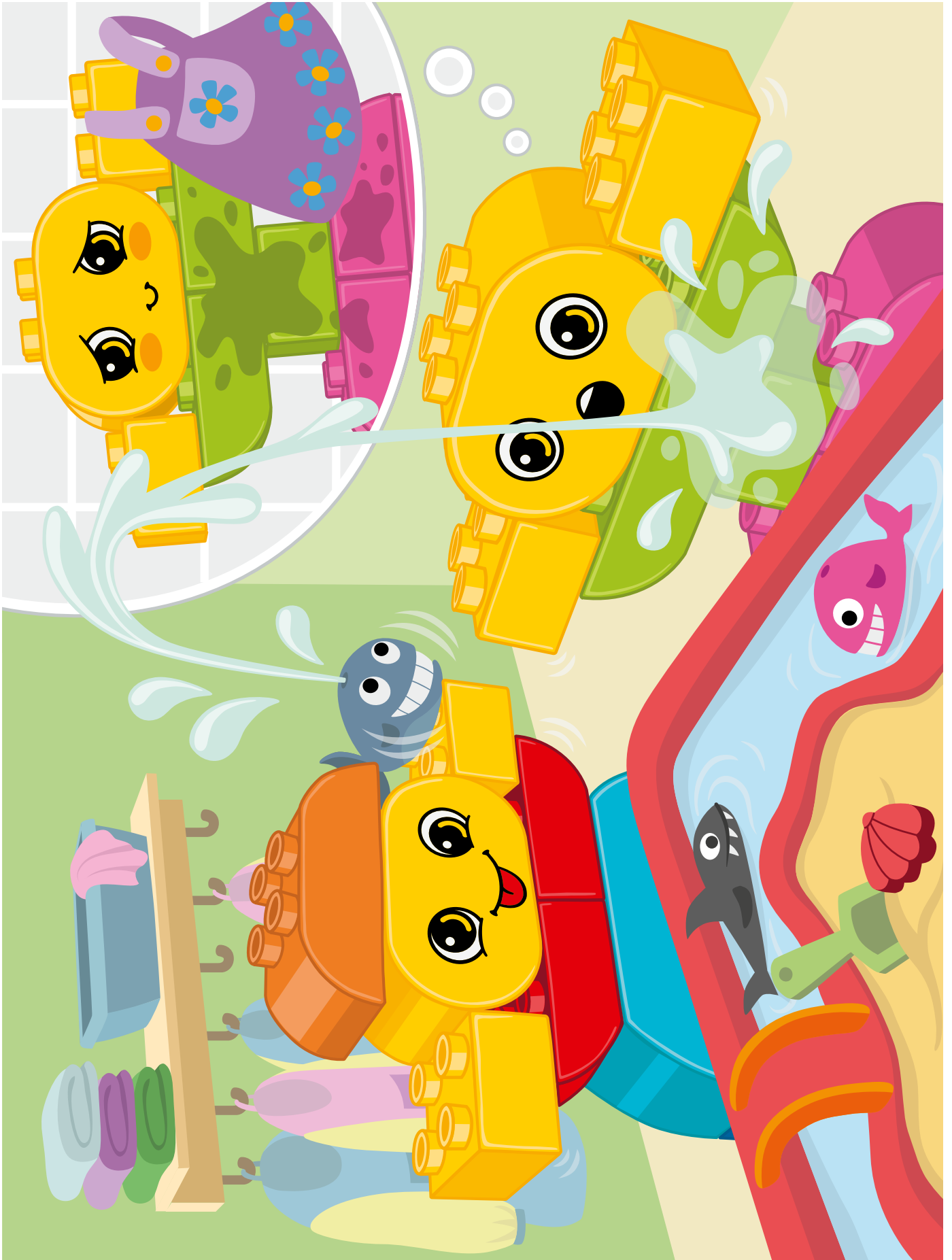

Pomóż dzieciom przedszkolnym w rozwijaniu ważnych umiejętności

Rozwiązania LEGO® Education dla przedszkoli pobudzają naturalną ciekawość dzieci do wspólnego poznawania świata i nauki poprzez zabawę. Oferowane rozwiązania dla przedszkoli wspomogą rozwój Twoich przedszkolaków w następujący sposób:

- dając im odpowiednie umiejętności społeczne potrzebne do tego, aby porozumiewać się i współpracować z otaczającym ich światem;
- pozwalając im na odkrywanie własnych zdolności i zdobywanie podstawowych kompetencji życiowych;
- pomagając w opanowaniu kluczowych umiejętności potrzebnych w szkole, skupiających się wokół czterech najważniejszych obszarów wczesnego rozwoju dziecka: twórczych poszukiwań, rozwoju społecznego i emocjonalnego, podstaw matematyki i nauki oraz umiejętności językowych i literackich.

Dowiedz się więcej...

LEGOeducation.com

LEGO, the LEGO logo and DUPLO are trademarks of the LEGO Group.
©2018 The LEGO Group. 20170101V1.

education